

ГОДИНА XLV ● БРОЈ 7 ● БЕОГРАД, 15. АПРИЛ 2013. ● ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО

ГЛАС

ЛИСТ РЕПУБЛИЧКОГ
ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО
И ИНВАЛИДСКО
ОСИГУРАЊЕ

ОСИГУРАНИКА

ТЕМА БРОЈА: Исплату пензија и исплату давања за социјалне потребе не може и не сме угрозити ништа, каже Јован Кркобабић, потпредседник Владе Србије и министар рада, запошљавања и социјалне политике

ГОВОРНИ АУТОМАТ
0-24h: 0700/017-017
по цени локалног
позива
или: 011/30-60-680

ПЕНЗИЈЕ СИГУРНЕ И УБУДУЋЕ

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање

ДИРЕКТОР:
Драгана Калиновић

**ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ
УРЕДНИК:**
Милена Јовановић

РЕДАКЦИЈА:
Булевар уметности бр. 10,
11070 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:
011/2017-437
факс: 2017-437

**РЕДАКЦИЈА ЗА
ВОЈВОДИНУ:**
Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад
021/487-7754,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail:
miroslav.mekterovic@piovoj.rs

ШТАМПА:
Штампарија
Службени гласник

ОГЛАШАВАЊЕ:
011/2017-437

Рукописи и фотографије
се не враћају.

Електронско издање:
www.pio.rs/glasosiguranika

Ова памет, а оне године

Давне 1900. године људи су се сматрали старима када уђу у пету деценију живота, 1960. ако су навршили 60, а данас се појам старости везује за 80 година живота. Према Одбору за економски развој Међународне организације рада, старијим радницима сматрају се они који имају више од 45 година. Чак је и граница до које могу да се савладају сва знања у одређеним областима данас промењена. Наиме, наука каже да су се помериле године до када постоји вероватноћа да урадимо нешто истински важно. Врхунац интелектуалне активности данас је у 48. години живота која је, како се верује, најплоднија за научнике.

Бенџамин Џонс, економиста са Универзитета Нортвестерн, сматра да компаније, универзитети и истраживачке институције које су у потрази за важним научним радовима треба брижљиво да процене кога ће запослити, а да би то могли, морају да знају када људи достижу највишу тачку креативности у одређеној области истраживања. Резултати његове студије су показали да су научници раније изразито млади до-

лазили до својих открића, али да данас то није случај – научници највише постижу у педесетој години живота, док мали број њих успе да открије нешто релевантно пре тридесете.

Просечна старост становништва у Европској унији је 40,9 година (подаци Еуростата из 2010), а укупан проценат особа старијих од 65 година износи 17,4 одсто. Пројекције говоре да ће 2060. године просечни грађанин имати 47,6 година, а на сваке две радно способне особе (старости од 15 до 65 година) биће једна особа старија од 65 година. Од прошле године број радно способног становништва у Европи почео је да опада, а број људи старијих од 60 година је у порасту за око два милиона годишње. Судећи према показатељима, старије особе су данас огроман друштвено-економски ресурс са тенденцијом даљег раста, што говори да је неопходно да се сачувају вредне вештине и искуства старијих, те да се тај интелектуални капитал пренеси кроз знања између генерација.

Већини људи још у детињству чује реченицу: „Е, да су ми

твоје године, а ова памет“. Није немогуће да се та фраза, чак и буквално схваћена, спроведе у дело. Примери за то могу бити радионица која је пре годину дана одржана у Бору у оквиру пројекта „Златно доба живота“. Тема је била „Искуства старијих помажу младима у избору каријере“, а ученици седмог и осмог разреда ОШ „Душан Радовић“, полазници програма професионалне оријентације, могли су од старих да сазнају много о њиховом животном и професионалном путу. Ученици су добили одговоре на питања зашто су изборили старијих у прошлости били везани за одређене школе, и како изгледају конкретна занимања. Пренете су им добре и лоше стране послова које су обављали, кретања и промене кроз каријеру и пословни свет. Испоставило се да не само што су и млађи и старији учесници радионица имали добит од ових сусрета, него су се и једни и други у анкетном упитнику изјаснили да би овакве радионице требало наставити.

Ј. Оцић

ЈОВАН КРКОБАБИЋ, ПОТПРЕДСЕДНИК ВЛАДЕ СРБИЈЕ И МИНИСТАР РАДА,
ЗАПОШЉАВАЊА И СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ

Сигурна исплата пензија и социјалних давања

Исплату пензија, исплату давања за социјалне потребе, као што је матерински додатак, дечји додатак, инвалидски додатак, друге потребе, не може и не сме угрозити ништа, јер су све те категорије покривене минимумом средстава које је било могуће издвојити буџетом за ове потребе и мање од тога не може, рекао је Јован Кркобабић, потпредседник Владе Србије и министар рада, запошљавања и социјалне политике.

– Сада смо исплатили 4.000 динара за најугроженије пензионере и до краја јуна исплатићемо такође 4.000 динара за ово прво полугодиште. Једнократна помоћ пензионерима у овом или у неком другом облику ће се наставити у сваком случају и у наредном

периоду – истакао је потпредседник Владе и ресорни министар.

Што се редовних повишица тиче, у овом тренутку још се не

зна колика ће бити инфлација али је, по речима Јована Кркобабића, буџетом новац за ту намену обезбеђен принципијел-

но, а ако буде било потребно да се у том правцу врши ребаланс, биће извршен и ребаланс биланса.

Када је реч о евентуалном аранжману са ММФ-ом и о томе да ли би он утицао на садашња законска решења, потпредседник Владе и ресорни министар је подсетио да је ММФ недавно извршио реформу пензијско-инвалидског осигурања, да сада она даје почетне резултате, те ћемо ове године на бази извршене реформе имати уштеде од око три милијарде динара.

– Према томе, треба сачекати бар још једну годину дана да се види какви ће све бити резултати, јер ја сам љути противник тога да се стаж жене и мушкарца изједначи – нагласио је Јован Кркобабић.

Г. О.

СА УПЛАТОМ АПРИЛСКЕ ПЕНЗИЈЕ И ПОВИШИЦА

Прво овогодишње усклађивање два одсто

Наредног месеца, са априлским чеком, нешто више од 1,7 милиона пензионера у Србији добиће пензије увећане за два одсто, или у просеку за 471 динар. Оволика повишица је у складу са пакетом закона намењених фискалној консолидацији које је Скупштина Србије усвојила 25. септембра прошле године, међу којима је и Закон о допуни Закона о пензијском и инвалидском осигурању којим је предвиђено повећање пензија од по два одсто у октобру 2012. и априлу ове године.

Како сада просечна пензија у Србији износи 23.571 динар, после априлског повећања она ће износити 24.042 динара. У исто време, просечна војна пензија уместо садашњих 44.487 биће 45.377 динара. Најнижа старосна пензија за бивше запослене и самосталце износила је 12.898 динара, а после повишице биће 13.156 динара. Пољопривредни пензионери који су до сада примали 10.140 динара, после повишице ће имати 10.340 динара.

Највећи пензијски чек до сада је износио 112.197,28, а после повишице биће

114.440,51 динар. Корисници накнаде за туђу помоћ и негу примаће по 15.748,38 динара месечно, док ће основ за накнаду за телесно оштећење бити 6.561,65. Вредност општег бода, на основу којег се израчунава

пензија, повећана је на 708,61 динар. Наредна повишица пензија стиже 1. октобра, а за њен обрачун примењиваће се правила о усклађивању са инфлацијом и растом бруто друштвеног производа.

В. А.

ЗА ПОСЛОДАВЦЕ У СРБИЈИ РОК ЗА ПРЕДАЈУ М-4 ОБРАЗАЦА ЗА ЗАПОСЛЕНЕ ДО КРАЈА АПРИЛА

Брже уз контролу електронским путем

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање подсећа послодавце да је 30. април крајњи законски рок за доставу пријава података о стажу и зарадама за 2012. годину (образец М-4) за запослене и осниваче који су у радном односу у свом предузећу

Послодавци су ове, као и сваке године, у обавези да до краја априла предају М-4 образце о стажу, зарадама и плаћеним доприносима за своје запослене за 2012. годину. Пријаве се подносе у фи-

дају власници мањих фирми са малим бројем запослених, док они са много радника обично то раде касније, пред крај рока.

Иначе, за 2011. годину обавезу да преда ове образце за своје раднике имало је 224.838 по-

вац уредно уплатио доприносе запосленима, али није предао доказ о томе, то јест М-4, тако да у Матичној евиденцији Фонда о томе не постоје подаци. Добро је познато да само са овим комплетираним образцем Фонд

слодаваца када је евиденција о зарадама, стажу и плаћеним доприносима радника у питању већ је пословична, мада су ови подаци једини начин за остваривање права запослених на заслужену пензију.

Подсећамо и на то да последњих година, конкретно од 2010, прелиминарну контролу М-4 образаца, с подацима о зарадама и стажу запослених у претходној години, послодавци могу извршити електронски, односно преко интернет сајта Фонда www.pio.rs. У поступку прелиминарне контроле М-4 образаца систем аутоматски проверава податке и указује на грешке. После тога послодавац може да буде сигуран да су припремљени образци исправни и да неће бити враћен са шалтера Фонда када их достави у штампаној форми или на дискети. На овај начин послодавац може само једним доласком да заврши своје годишње обавезе према Фонду које се тичу доставе података о уплаћеним доприносима за пензијско и инвалидско осигурање.

Од априла 2010. године до данас било је око 17.300 провера исправности М-4 података преко нашег портала, а од 28. јуна 2010. до данас грађанима је издато скоро 35.000 пин кодова за проверу пријава на осигурање и уплата доприноса за ПИО.

У Фонду ће после истека рока за предају М-4 образаца бити салдирано стање, то јест биће проверено ко је од послодавца ове године „заборавио“ своју обавезу, и затим ће бити предузете законом предвиђене мере.

В. Анастасијевић

лијалама, односно службама и испоставама Фонда ПИО према седишту послодавца. Непοштовање овог рока сматра се прекршајем за који су предвиђене новчане казне од 10.000 до 800.000 динара за послодавца, а од 2.500 до 50.000 динара за одговорно лице у предузећу.

Према искуству запослених у Фонду, уобичајено је да до средине априла на шалтерима где се овај образац предаје не владају велике гужве јер највећи број, већ по правилу, чека последњи час, па гужве настају крајем априла, пред само истецање рока. Уобичајено је, такође, да М-4 образце први пре-

слодаваца, док је то и учинило 147.265 власника фирми. То значи да податке о стажу, зарадама запослених и плаћеним доприносима за своје раднике у 2011. години Фонду није доставило 77.649 послодаваца у Србији. Опомене су упућене на адресе 8.604 несавесна власника фирми. Њих 5.074 је после тога извршило своју обавезу, односно предало М-4 образце за запослене, док се 3.436 послодаваца оглушило и на опомене. Против 359 оних који ни који начин нису одреаговали на „подсећања“ из Фонда поднете су прекршајне пријаве.

Догађа се, објашњавају надлежни у РФ ПИО, и да је послода-

има тачну евиденцију о стажу и плаћеним доприносима за радника. Будући да је неажурност послодаваца основни разлог због кога касне решења о пензионисању, Фонд ће, по истеку законског рока, против њих подносити прекршајне пријаве.

Да подсетимо, пољопривредници ове образце не предају за себе сваке године, већ се за њих они попуњавају пре одласка у пензију.

Међутим, иако је ово посао који послодавце чека сваке године, увек је присутан исти проблем: доношење непотпуне документације и непоштовање рокова. Неажурност по-

Потврђено власништво над бањама

Правноснажним пресудама о власништву за две бање судови заузели дефинитиван став и потврдили да су непокретности специјалних болница у Куршумлијској и Новопазарској бањи имовина Фонда, а не државна својина

Од бројних спорова које је Фонд ПИО покренуо ради доказивања власништва на специјалним болницама за рехабилитацију грађеним средствима Фонда, два судска процеса су, после вишегодишњег трајања, добила епилог у правноснажним судским пресудама којима је потврђено да је РФ ПИО власник непокретности Специјалне болнице „Жубор“ у

Куршумлијској бањи и дела непокретности Специјалне болнице у Новопазарској бањи.

Подсећања ради, још 2005. године је на Управном одбору Фонда покренуто питање имовине РФ ПИО, односно судбине многих објеката и непокретности које су, неколико деценија уназад, изграђене средствима из доприноса осигураника. Фонд је, 2007. године, инициран

одлуком Владе Србије да се изврши приватизација првих 14 бањских лечилишта грађеним средствима Фонда, покренуо више од 30 судских поступака за утврђивање права својине, да би заштитио своју имовину.

По речима Валеријана Кадијевића, саветника директора Фонда ПИО, током 2009. и 2010. године почеле су да пристижу прве пресуде у корист РФ ПИО,

Валеријан
Кадијевић

Куршумлијска бања

Бисер бањског туризма

У изградњу Специјалне болнице у Куршумлијској бањи Фонд је уложио око 17 милиона евра средстава из доприноса осигураника, од чега је направљен диван бањски објекат на 16.500 квадратних метара, који је омогућио да се на прави начин искористи богатство пет група топлих племенитих и минералних вода. С правом је ова бања постала бисер бањског туризма. Од 1986. године овде се обављала специјализована здравствена делатност из области превенције, лечења и рехабилитације повреда и обољења локомоторног система, реуматских и гинеколошких болести. Капацитети болнице су коришћени више од 90 одсто и бања је просперирала све до 2001, када објекат закупљује МУП на четири године. Закуп није плаћан, а

Пореска управа је накнадно задужила болницу порезом по основу закупа и како новца није било – блокиран је рачун и бања је почела убрзано да пропада. Фонд је 2007. покренуо поступак утврђивања власништва, да би по привременој мери 2009. године ушао у посед непокретности, обезбедио своју имовину и сачувао од даљег рунирања. Правноснажна пресуда апелационог суда потврдила је власништво Фонда на непокретностима Специјалне болнице за рехабилитацију „Жубор“ у Куршумлијској бањи и тиме дала Фонду легалитет да предузме мере и нађе решење које ће бити оптимално и за Фонд и за Бању, за регионални развој и стратешки интерес државе у развоју бањско-климатских лечилишта Србије.

те је тако, одлуком првостепеног суда у Куршумлији, Специјална болница „Жубор“ враћена Фонду, а затим одлукама других надлежних судова и објекти у Врњачкој Бањи, Бањи Ковиљачи, Јошаничкој бањи...

– То су били само почетни успеси Фонда, јер судски процеси су настављени, обе стране су улагале жалбу, на првостепену државу, а на преиначену другостепену Фонд, и тако до одлуке Врховног касационог суда који је дао за право Фонду и укинуо по Фонд негативне пресуде апелационог суда, са налогом да донесу одлуке у складу са законским прописима – објашњава саветник Кадијевић.

Правноснажним пресудама апелационих судова у Нишу и Крагујевцу утврђено је право својине Фонда на Специјалној болници „Жубор“ у Куршумлијској бањи и делу непокретности Специјалне болнице у Новопазарској бањи.

– Правни основ по којем су судови практично дали Фонду за право налази се у чињеници да бање у Србији нису грађене друштвеним или државним средствима, већ средствима Фонда, која су се кроз допри-

Новопазарска бања

носе сливала у касу и којима је Фонд управљао у своје име а за рачун осигураника. Још 1995. године донет је Закон о средствима у својини Републике Србије којим је укинута друштвена и конституисана државна својина чији је титулар постала Република Србија. И у том закону је јасно и недвосмислено наведено да се средства организација обавезног социјалног осигурања изузимају из државне својине, што је и послужило као правни основ Фонду да потражује своју имовину. Законом о јавној својини из 2011. године дефинитивно је решено питање права својине Фонда тако што је императивном одредбом утврђено да ствари које су у својини Фонда нису у државној, односно јавној својини – истиче саветник Кадијевић.

Чини се да је, након ове пресуде, одахнуо и мали број запослених у Куршумлијској бањи, као и локална самоуправа која има реалан интерес да бања поново запошљава људе и привлачи туристе. Какав је даљи редослед дешавања и шта Фонд, као власник Специјалне болнице, мора прво да уради?

– Прво што се мора урадити, и што је већ започето, јесте упис права својине Фонда на непокретностима у катастар непокретности, као и у друге јавне књиге. Следеће је да, већ ових дана, делегација Фонда обиђе Куршумлијску бању, како бисмо сагледали стање у коме се објекти налазе и, наравно, разговарали са представницима локалне самоуправе, јер је општи интерес што скорије пуштање у рад Специјалне болнице. Делегација Фонда ће сагледати

стање у коме се објекти налазе и направити одговарајућу студију о развоју и неопходним улагањима, а све у циљу поновног пуштања у рад Специјалне болнице, чиме ће допринети не само побољшању свог материјалног положаја, већ и развоју Куршумлијске бање и целог региона – објашњава Кадијевић.

У активности Фонда на потврђивању власништва на специјалним болницама за рехабилитацију у бањско-климатским лечилиштима укључен је Управни одбор Фонда, који стручној служби пружа пуну подршку, па ће тако представници свих асоцијација које партиципирају у Управном одбору, заједно са стручном службом Фонда, обићи Куршумлијску бању и учествовати у свим договорима о њеној ревитализацији.

Према документацији којом Фонд располаже, осим у изградњу 30 специјалних болница за рехабилитацију у бањама Србије на основу програма превенције инвалидности и рехабилитације радника, Фонд је вишак средстава из наплаћених доприноса, деценијама уназад, улагао и у изградњу око 200 здравствених установа, учествовао у изградњи, реконструкцији, адаптацији и опремању више од 150 заштитних радионица у којима су запошљавани инвалиди рада, финансирао изградњу водоводних и канализационих мрежа у око 55 општина у Србији, финансирао више од 600 предузећа поспешујући заштиту на раду радника улагањем у изградњу нових хала, постројења и у њихово опремање, а изграђено је и више од 20 домова за старе.

В. Анастасијевић

ФИЛИЈАЛА РФ ПИО У ВРШЦУ
ГОДИНАМА МЕЂУ НАЈБОЉИМА

Испоставе раде свих пет дана

Филијала Фонда ПИО у Вршцу надлежна је за решавање захтева и права из области пензијског и инвалидског осигурања за 16.856 корисника права и око 25.000 осигураника који живе у три банатске општине: Вршцу, Пландишту и Белој Цркви. Пословна зграда седишта Филијале у центру Вршца налази се у Туре Јакшића број 1, док је испостава Филијале у Пландишту у склопу просторија РФЗО, а испостава у Белој Цркви има пословну просторију у оквиру Дома здравља. Житељима ове три општине омогућено је да своја права код Фонда ПИО остварују свих пет радних дана у недељи.

По речима директора Филијале Вршац, Саве Бељина, у обе испоставе ради се од 7 до 15 часова, а запослени обављају све послове

Сава Бељин

око пријема захтева, пријава и одјава на осигурање, преузимају М-4 образце, дају све потребне информације, издају уверења и листинге, као и потврде из делокруга рада исплатне службе итд.

– Углавном обављају већину послова који се раде у Фонду, осим доношења решења о правима. Једном недељно обилази их координатор Матичне евиденције који им доноси и потребан радни материјал. Наравно, овакав рад испостава знатно је подигао и ефикасност рада Филијале Вршац, приближио је грађанима Беле Цркве која је удаљена 35 километара, и Пландишта удаљеног 25 километара од Вршца – истиче Сава Бељин.

Директор Филијале Вршац задовољан је резултатима рада постигнутим у претходном периоду, али каже да се квалитет услуге може још подићи.

– Закључно са 31. децембром прошле године решили смо 98,89 одсто захтева у законском року од 60 дана, што нашу филијалу ставља у сам врх ранг-листе ажурности у Фонду, где се уосталом налазимо већ дуги низ година. Процент примљених М-4 образаца за 2011. годину био је 86,58 одсто. Процент замолница које смо урадили у прошлој години износио је 88,77 одсто, а и остали параметри о раду су на том нивоу. Ми такоређи немамо застоја нити већих проблема у раду, чак се и на медицинско вештачење за остваривање права на туђу помоћ и негу и телесно оштећење не чека у просеку дуже од један и по месец. Оно што би још више подигло ниво наших услуга грађанима јесте реконструкција пословне зграде у Вршцу, јер је стара више од 40 година и скоро да ништа озбиљније на њој није рађено – прецизирао је Сава Бељин.

Мирослав Мектеровић

Стари међу најугроженијима

Канцеларија за људска и мањинска права Владе Републике Србије организовала је 5. априла конференцију на којој је представљен Нацрт стратегије за борбу против дискриминације. Као посебно осетљиве групе које се у Србији суочавају са дискриминацијом препознати су Роми, LGBT популација, особе са инвалидитетом, жене, деца, стари и националне мањине.

У истраживању ЦеСИД-а, које је крајем 2012. рађено за потребе Канцеларије поверенице за заштиту равноправности, речено је да је степен дискриминације код нас највиши према особама са инвалидитетом – међу којима је знатан број старих, према сиромашним особама – где има старих посебно на селима, према оболелима од сиде и, на четвртом месту, према старијим особама.

– Када је реч о дискриминисаним групама, на првом месту су Роми, затим сиромашне особе, особе са инвалидитетом, а старији су на четвртом месту. Међутим, на питање кога најмање дискриминишемо, тек на деветом месту су старије особе. Разлог за то су предрасуде и стереотипи које ми имамо према старима, па због њих и не доживљавамо много тога као дискриминаторну праксу – објаснила је Надежда Сатарих, из удружења грађана „Amity“, која је предводила тематску групу

која се бавила унапређењем положаја старијих.

Према њеним речима, у документу је дефинисано осам мера, а циљеви, односно активности, веома су слични као и код других група које су највише изложене дискриминацији. Међу мерама

у породици према старима треба да буде инкриминисано као кривично дело и друго), обезбеђивање услуге подршке у заједници из области социјалне и здравствене заштите (посебно старијима из руралних средина, женама и особама са инвалиди-

ћена људским правима и достојанству старих као што постоји за поједине друштвене групе, тако да ни држава није у обавези да извештава о положају старих и другим питањима везаним за ову популацију. Води се кампања да се та конвенција донесе у Уједињеним нацијама и групе цивилног друштва у Србији, предвођене Црвеним крстом Србије, и те како у томе учествују. Када она буде донета, још више ће бити унапређене антидискриминационе политике у односу на старе. Ми још не знамо колико је дискриминација према старима присутна јер немамо стандардизован начин бележења података – рекла је Надежда Сатарих, и нагласила да образовање о људским правима треба да буде укључено у све нивое образовања у Србији.

Подршку изради стратегије борбе против дискриминације дале су амбасаде Велике Британије, Норвешке, мисија ОЕБС-а у Србији и Балкански фонд за демократију.

Ј. Оцић

Стратегија – од јуна

Директорка Канцеларије за људска и мањинска права, Сузана Пауновић, најавила је да би Влада Србије у јуну требало да усвоји стратегију о борби против дискриминације. Документ предвиђа конкретне временске рокове у којима треба спровести одређене мере, а омогућиће и усвајање акционих планова. Шеф делегације Европске уније у Србији, Венсан Дежер, указао је на то да се у време економске кризе чешће чује говор нетолеранције, те треба уложити велику енергију у борбу против дискриминације и нетрпељивости. Дежер је рекао да је ЕУ до сада подржавала све мере које Србија предузима у борби против дискриминације, па ће то чинити и убудуће.

су веома важне оне које подразумевају смањење сиромаштва и побољшања материјалног положаја (обезбеђивање минимума материјалних примања, увођење механизма социјалних пензија), спречавање породичног и другог насиља над старима (на-

тетом), обезбеђивање услуга за старе у резиденцијалним условима сходно индивидуалним потребама корисника, а не организационим потребама пружалаца услуга и друго.

– На европском плану још не постоји стратегија која је посве-

ПОДРШКА УСЛУГАМА ЗА ДЕЦУ И МЛАДЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

Расте број дневних боравака

Резултати двогодишњег пројекта „Подршка успостављању услуга за децу и младе са инвалидитетом и развој индикатора у систему социјалне заштите“ представљени су у Београду, 29. марта, на завршном евалуативном скупу који је организовао Републички завод за социјалну заштиту. Пројекат се одвијао у оквиру ширих активности пројекта „Развој услуга у заједници за децу са сметњама у развоју и њихове породице“, који је реализовао Уницеф у партнерству са

Министарством рада, запошљавања и социјалне политике, уз подршку ЕУ.

– Важно је да се одрже постојеће услуге, али и да их проширимо и омогућимо да у свим локалним срединама где постоји потреба имамо развијен бар један облик подршке породицама за децу и младе са инвалидитетом – рекла је на скупу Бранкица Јанковић, државни секретар у Министарству рада, запошљавања и социјалне политике.

Весна Дејановић, представница Уницефа

и програмски координатор, оценила је да су дневни боравци због свог концепта постали синоним за услуге у заједници за децу и младе са инвалидитетом. Према њеним речима, број дневних боравака расте, па се и живот породица квалитативно мења.

Скупу је присуствовало 115 учесника, већином пружалаца услуга који су приказали резултате постигнуте на плану подршке успостављању услуга дневних боравака за децу и младе са инвалидитетом у 18 општина. **Ј. О.**

Ниш: посао за 300 радника

На сајму запошљавања у Нишу више од тридесет послодаваца понудило је око 300 радних места од којих је највише везано за производњу. Најтраженији су били радници текстилне струке,

– Сигуран сам да ће послодавци на данашњем сајму имати прилику да изабере квалитетне раднике, а многи незапослени да дођу до запослења – рекао је Видојевић, подсетивши да је Министарство,

Драги Видојевић

конфекционари, аранжери, пекари, трговци, али и инжењери електронике, програмери, рачуновође, комерцијалисти. Интересовање незапослених Нишлија било је изузетно велико, а простор галерије „Србија“ био је претесан да прими све заинтересоване. За само сат времена предато је више стотина CV-ја, што и не чуди јер је Ниш град са више од 37.000 незапослених од којих четири хиљаде има факултетску диплому.

Сајам је отворио државни секретар Министарства рада, запошљавања и социјалне политике, Драги Видојевић, указујући на то да овакве манифестације користе и послодавцима и незапосленима.

у сарадњи са Националном службом за запошљавање, објавило низ јавних позива за реализацију активних мера запошљавања које ће и у овој години допринети смањењу броја незапослених.

Заменик директора НСЗ, Драган Миљковић, навео је податак да је захваљујући сајмовима које је организовала Филијала у Нишу прошле године запослено близу хиљаду Нишлија, а у целој Србији 11.700 особа. Миљковић је подсетио да је корист од сајмова запошљавања вишеструка јер је великом броју незапослених омогућено да у непосредном контакту са послодавцима сазнају које вештине и знања се траже за рад на одређеним радним местима.

КОНТЕХ 2013. у Новом Саду

Удружење студената електро-технике Европе – ИСТЕК и Факултет техничких наука у Новом Саду организовали су почетком априла седми „Сајам пословних могућности и стручних пракси – КОНТЕХ“ на новосадском ФТН-у.

КОНТЕХ 2013, на коме су студенти и млади инжењери могли да ступе у контакт са компанијама из струке и да се информишу о кадровским потребама и захтевима потенцијалних послодаваца, привукао је до сада највећу пажњу. На сајму су студенти и дипломци могли да се пријаве и за обављање стручне праксе, а према речима Милице Јовичић, студенткиње задужене за

односе с јавношћу, од преко 400 студената који су прошли стручну праксу, око 120 их се и запослило на овај начин.

Компанија „Мајкрософт“, на пример, нуди током целе године могућност радне праксе, а најпотребнији су јој програм-менаџери, тако да их се око десетак запосли сваке године.

Сајам је отворио Мирослав Васин, покрајински секретар за привреду, запошљавање и равноправност полова, који је нагласио да је пројекат запошљавања младих инжењера дипломаца са Факултета техничких наука најбољи пројекат у области запошљавања у Србији.

Јавни позиви за активне мере запошљавања

Министарство рада, запошљавања и социјалне политике и Национална служба за запошљавање саопштили су да је 30. марта почела реализација програма активних мера запошљавања за 2013. годину. У овој години за мере активне политике запошљавања из буџета Републике Србије издвојено је 3,4 милијарде динара, а биће објављени јавни позиви за субвенције за samozapošljavanje и отварање нових радних места, за програме „Стручна пракса 2013“ и „Стицање практичних знања у 2013. години“, и за спровођење јавних радова и обуке за потребе послодавца.

Наставиће се и реализација мера за подстицај запошљавања особа с инвалидитетом, а средства за ове намене у износу од 700 милиона динара обезбедиће се из буџетског фонда за запошљавање ОСИ. Биће објављени јавни позиви за спровођење јавних радова на којима се ангажују особе са инвалидитетом, јавни конкурс за доделу субвенције зараде за запошљавање ОСИ без радног искуства и јавни конкурс за рефундацију трошкова подршке ОСИ које се запошљавају под посебним условима. Циљ Националне службе за запошљавање јесте да ове године, захваљујући активним мерама и програмима подршке, до посла дође 70.000 незапослених.

Заинтересовани додатне информације, текстове јавних позива и пратеће документације могу преузети са сајта Националне службе www.nsz.gov.rs.

Златна плакета у Њујорку за „Collegium musicum“

Београдски академски хор „Collegium musicum“ учествовао је 2. априла на Интернационалном фестивалу хорова у њујоршком Карнеги холу, једној од најелитнијих музичких кућа у свету, и освојио Златну плакету за извођење програма који

musicum“, под управом диригентата Даринке Матић Маровић и Драгане Јовановић, као најбољи.

На свом првом гостовању у САД хор је имао запажене наступе и на Универзитету Харвард, у српској православној цркви Свети Сава у Кембриџу (Бостон), као и у српској

су чинила дела духовне музике, као и композиције инспирисане фолклором Балкана.

У конкуренцији шест хорова који су наступили на фестивалу, трочлани жири, у чијем су саставу били угледни професори из Сједињених Америчких Држава, оценио је наступ хора „Collegium

православној цркви Свети Сава на Менхетну, у Њујорку.

Од оснивања 1971. године до данас, „Collegium musicum“ је одржао више од 3.000 концерата и гостовао у четрдесетак земаља, освајајући највиша признања и награде на светским такмичењима и фестивалима.

Помоћ добили и београдски пензионери

Исплата овогодишње прве рате једнократне новчане помоћи пензионерима у Београду почела је 1. априла, као и исплата помоћи на републичком нивоу.

Према одлуци Градске управе, у 2013. години београдски пензионери са примањима од 18.000 до 20.000 динара примиће четири пута по 4.000 динара, док ће они чије су пензије од 15.300 до 18.000 динара добити четири пута по 5.000 динара.

Пензионери чија примања на месечном нивоу не прелазе 15.300 динара добиће од града четири пута по 1.000 динара, док ће са републичког нивоа примити четири пута по 4.000 динара новчане помоћи.

Град Београд ову рату једнократне новчане помоћи исплаћује од новембра 2008. године, а наредна уплата се може очекивати крајем јуна.

Исплата пензија

Исплата првог дела мартовских примања пензионерима из категорије запослених почела је 10. априла.

Пензионери самосталних делатности примили су мартовске пензије 3. априла. Војним пензионерима и бившим пољопривредницима 5. априла су исплаћене целе мартовске пензије.

Одржан Први међународни карневал у Раковици

Први међународни карневал у београдској општини Раковица одржан је 7. априла у Улици патријарха Јоаникија на Видиковцу, која је, специјално за ову манифестацију, била затворена од поднева па до 16 сати. Чак 36 карневалских група из земље и региона учествовало је на карневалу захваљујући коме је Раковица ушла у Федерацију европских карневалских градова (FECC).

Општина Раковица је ову ма-

нифестацију организовала у сарадњи са Канцеларијом за младе, а на карневалу су, поред школских установа, основних и средњих школа са подручја ове општине, учествовале и групе из словеначке општине Птуј, хрватске Лудбрег и из Струмице у Македонији. Наступиле су и групе из Лесковца, Врњачке Бање, Шапца и Пожаревца, као и представници Удружења за очување старих заната и вештина „Бели орлови“.

Сврљиг: више венчања и беба

У Сврљигу, једној од демографски најстаријих општина у Србији, захваљујући стимулативној финансијској помоћи локалне самоуправе забележен је пораст склопљених бракова и новорођених беба. Наиме, у прошлој години склопљено је 114 бракова, што је знатно више него у 2011. када је забележено само 21 венчање. Из општинског буџета издваја се по сто хиљада динара за брачне парове за сваки склопљени брак у Сврљигу, и сто педесет хиљада динара ако живе у неком од села сврљишке општине.

У 2012. години у Сврљигу је рођено 68 беба, што је за 14 принова више него у 2011. Једнократна новчана помоћ за новорођенчад износи тридесет хиљада динара. Ту су и месечна давања за незапослене породиље и бебе до навршених годину дана. Општина Сврљиг броји 14.492 становника, а у старосној структури становништва најмање је деце, а највише старијих од 60 година.

Прибој: општина помаже породилиште

Општина Прибој поклонила је фиксни инкубатор и фотолампу немачке производње породилишту Опште болнице у овом граду. Вредност донације је 1,4 милиона динара, а средства су обезбеђена из општинског буџета. У породилишту у Прибоју прошле године рођене су 203 бебе (114 дечака и 89 девојчица), док су од почетка ове године у овој здравственој установи свет угледале 44 бебе.

Крагујевац: обележен Светски дан Рома

Положај ромске заједнице у Крагујевцу знатно је побољшан, нарочито у области образовања, али остало је још доста проблема које треба решити. Међу

приоритетима у наредном периоду биће изградња инфраструктуре и легализација стамбених објеката у којима живе Роми, речено је на конференцији за новинаре у крагујевачком Удружењу грађана „Стабло“, по-

водом обележавања Светског дана Рома, 8. априла.

Крагујевац је пример добре праксе када је у питању положај ромске заједнице. Односи са јавним сектором, сарадња са локалном самоуправом, Полицијском управом, Центром за социјални рад и образовним установама је на знатно вишем нивоу, истакнуто је на овој конференцији. Према званичном попису из 2001, у Крагујевцу живе 1.154 особе ромске националности, али се процењује да се тај број креће и до десет хиљада. Због тога треба радити на оснаживању њиховог националног идентитета и у том циљу ће ускоро бити формиран тим за једнаке шансе састављен од припадника јавног и цивилног сектора, који би радио на решавању проблема Рома у локалној заједници и побољшању квалитета живота.

28. АПРИЛ – ДАН БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Највише повреда у индустрији и рударству

Међународна организација рада 2003. године прогласила је 28. април за Међународни дан безбедности и здравља на раду, који промовише безбедан и здрав рад и доприноси подизању свести о његовом значају. Овај дан обележава и Србија.

Послодавци у Србији су у 2012. години Управи за безбедност и здравље на раду доставили 6.771 извештај о повредама на раду и професионалним обољењима, од чега се 6.765 извештаја односи на повреде на раду, а шест на професионална обољења. Гледано према тежини повређивања, у прошлој години је било шест смртних повреда на раду, 818 тешких повреда на раду, 11 тешких повреда (при доласку на посао и одласку с посла) и 5.930 лаких повреда. Статистика показује и да се као најчешћи узрок повреда на раду уочава непримењивање посебних правила безбедности на раду (23,43 одсто), извођење радних операција супротно правилима, односно мерама безбедности на раду (19,17 одсто), као и замор запослених због тешког и прекомерног рада и недовољног одмора (13,23 процента). Када

се посматра старосна доб, нешто више од половине укупног броја – 53,88 одсто повреда на раду забележено је код радно најспособније групе запосле-

и саобраћаја и веза (8,74). Ако се ови подаци пореде са подацима из 2011. године, види се да до тешких повреда на раду и даље најчешће долази у индустрији и

же да на свака 3,5 минута једна особа изгуби живот као исход повреде на радном месту или професионалног обољења. Европска агенција за безбедност и здравље

БФЦ „Лафарж“ добио интегрисану дозволу

Фабрика цемента „Лафарж“ из Беочина једна је од првих индустрија у Србији и прва у Војводини која је добила интегрисану дозволу, што представља најбољу потврду да је у свом процесу производње постигла европске стандарде на пољу заштите животне средине. „Лафаржу Србија“ ова дозвола уручена је 12. марта, у оквиру свечаности организоване поводом обележавања хиљаду дана без повреде на раду. У заштиту животне средине у процесу обављања својих активности ова компанија је досад уложила 50 милиона евра, а у жељи да задржи постигнути ниво безбедности менаџмент је пред запослене поставио нови задатак – да у наредних 1.500 дана послују без повреде на раду.

М. М.

них (од 30 до 49 година живота). Уочено је и да се мушкарци (67,11 одсто) повређују знатно више од жена (29,73 посто).

У 2012. години највећи број тешких повреда на раду у Србији, према извештају Управе за безбедност и здравље на раду, забележен је у делатности индустрије и рударства (35,32 одсто), здравствене и социјалне заштите (13,83), грађевинарства (5,46)

рударству, здравственој и социјалној заштити, грађевинарству и саобраћају и везама.

Према извештају Министарства правде и државне управе, прекршајни судови у Републици Србији су током 2012. покренули укупно 855 захтева за покретање прекршајног поступка по Закону о безбедности и здрављу на раду, а решено је 514 предмета.

Када је реч о ЕУ, статистика ка-

на раду (EU-OSHA) има за циљ да смањи стопу смртности побољшањем безбедности и здравља у целој Европи. Кампањи „Радимо заједно на превенцији ризика“, која је део европске кампање „Здрава радна места 2012/2013“, придружила се и наша земља. Ова кампања је донела значајна побољшања у области безбедности и здравља на радном месту у целој ЕУ, а и шире.

Ј. Оцић

У ФИЛИЈАЛАМА РФ ПИО У ВОЈВОДИНИ

Обука и тестирање из ППЗ

Крајем марта и у првој половини априла ове године спроведена је обука и тестирање запослених у организационим јединицама РФ ПИО у Војводини из области заштите од пожара. Обуку, која се састоји од теоријског дела, провере знања и практичног дела, организовали су Александар Дражић из Дирекције Покрајинског фонда и Никола Велхес из Филијале РФ ПИО у Новом Саду. Обука је организована у филијалама Вршац, Панчево, Бачка Паланка, Сомбор, Сента, Зрењанин, Кикинда и Суботица, и у службама филијала у Апатину, Оџацима, Бечеју и Бачкој Тополи. До краја априла обуку ће проћи и радници филијала Врбас и Сремска Митровица, и служби филијала Кула и Стара Пазова.

Према речима Александра Дражића, сви запослени који су прошли обуку успешно су урадили и тестове знања из ове области, а један број је имао прилику да и практично примени стечено знање. Запослени који раде у испоставама су такође, у складу са могућностима, присуствовали обуци.

М. Мектеровић

За бољи положај чланова

Градска управа за социјалну и дечју заштиту Новог Сада и ове године је расписала јавни конкурс за доделу средстава из градског буџета за реализацију програма којима се обезбеђују посебни облици социјалне заштите. Удружење пензионера града Новог Сада предложило је и поднело четири програма са жељом да побољша и унапреди социјални, економски, друштвени и културни положај својих чланова. Велики број старијих људи одласком у пензију или самим старењем постаје маргинализован, заборављен, занемарен, па и дискриминисан, пасивизиран и искључен из друштвених токова. Због тога су програмски циљеви овог удружења усаглашени са потребама и могућностима самих чланова, а локална самоуправа је, препознавши то, одобрила сва четири програма и подржала их једним делом из средстава буџета града. Сада предстоје активности којима ће се реализовати циљеви постављени у програмима и унапредити позитивна слика о старијим особама.

Пензионери су углавном недовољно информатички образовани, а вољни су да стекну нова знања из ове области, те је програмом који су назвали „Прозор у свет“ Удружење пен-

зионера града Новог Сада својим члановима омогућило повољну обуку на рачунарима.

Програмом „Дај ми руку“ ово удружење промовише актив-

Синиша Бранков, Драгица Зелембаба и Момо Чолаковић

но старење, међугенерациску и прекограничну сарадњу и солидарност јер се, како кажу, поштујући овај принцип људи дружењем упознају. У склопу тог програма, чланови Удружења, заједно са ученицима трећег два разреда ОШ „Коста Трифковић“ и члановима КУД-а пензионера „Исидор Бајић“ из Новог Сада

почетком јуна биће гости Савеза Срба у Румунији, у Темишвару, јер верују да је гајење, ширење и заштита националних специфичности оно што нас везује

са нашим и другим народима. Чланови Удружења пензионера града Новог Сада и ове године се припремају за Олимпијаду спорта, здравља и културе, шесту по реду, коју Покрет трећег доба и Савез пензионера Србије организују од 30. септембра до 4. октобра у Врњачкој Бањи. На Олимпијади, која у основи не-

си обележје културе умешности живљења у трећем добу и представља нови однос према старости и старењу, чланови овог удружења учествоваће у четири дисциплине – у пикаду, пуцању пенала, штафети и шаху.

Новина у раду Удружења пензионера града Новог Сада је и коришћење нових видова услуга ванинституционалне социјалне заштите, каква је и активна телеасистенција. Активна телеасистенција је брига о старима 24 часа уз надзор стручног особља „Контакте“, без ограничења кретања. Једним притиском на дугме уређаја који се носи око врата тренутно се успоставља двосмерна комуникација, а стручни тим „Контакте“ лоцира корисника и реагује у складу са ситуацијом у којој се корисник нашао. Циљ је спречити ризике који би могли настати код ове популације због промена које су узроковане старашћу и болешћу.

Удружења пензионера града Новог Сада има и низ других активности за своје чланове, а заинтересовани до информација могу доћи на њиховом сајту www.udruzenje-penzionera-gns.net или у Удружењу, сваког радног дана од 8 до 12 часова у Поштанској 3, у Новом Саду.

Д. Зелембаба

УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА НИША О РАДУ У ОВОЈ ГОДИНИ

Приоритет – виши стандард

На недавно одржаној седници Извршног одбора Удружења пензионера града Ниша усвојен је Извештај о раду, завршни рачун за прошлу и План рада за ову годину, а бољи стандард и квалитетнији живот пензионера и даље су приоритет у њиховом раду. Удружење наставља са остваривањем свих започетих активности али ће се, у оквиру материјалних и кадровских могућности, уводити и нови садржаји. Преко месних организација, у сарадњи са бројним структурама у граду, радиће се на развијању добрих међугенерациских односа како би се ширила позитивна слика о старим људима.

– То је посебно значајно ако се има у виду да је систем моралних и других нор-

ми прилично урушен, па је на друштвеној скали пензионерски статус веома ниско рангиран – рекао је Миролуб Станковић, председник Удружења, и подсетио да се прошлогодишња активност одвијала у врло сложеним и неповољним економским условима, па је социјална слика најстарије популације у граду прилично суморна.

Станковић је подсетио да је Удружење пензионера града Ниша, у сарадњи са Градским одбором ПУПС-а, чинило напоре да се материјално-социјални положај чланова побољша, те је прошле године обезбеђена једнократна помоћ од 2.100 динара свим пензионерима који примају мање од 12.222 динара, а 497 пензионера је отишло на рехабилитацију у бање о трошку Фонда ПИО. На седници је речено и да није до краја реализован захтев Удружења да се пензионерима старијим од 65 година омогући бесплатан превоз у градском саобраћају, али је ипак учињен помак јер је крајем прошле године Скупштина града донела одлуку да се тој категорији месечна карта регресира са 30 одсто. У наредним годинама ће се проценат учешћа града повећавати, па ће у догледно време захтев Удружења бити испуњен у целини.

Чланови Извршног одбора су констатовали и да се пензионери и даље суочавају са бројним проблемима у остваривању здравствене заштите. Листе чекања изазивају незадовољство, а кад се томе додају партиципација код већине прегледа и интервенција, више цене лекова и укупан пад стандарда, онда је јасно да све то утиче на њихов живот и егзистенцију, упозоравају из овог удружења.

Љ. Глоговац

ВЕЛИКО ИНТЕРЕСОВАЊЕ ПЕНЗИОНЕРА ЗА РЕХАБИЛИТАЦИЈУ О ТРОШКУ ФОНДА ПИО

У Нишу места тек за сваког шестог

Удружење пензионера града Ниша примило је 1.823 захтева за бесплатну рехабилитацију у бањама и РХ центрима Србије. Интересовање пензионера је ове године било изузетно велико, а ако се има у виду да је и нишкој филијали Фонда ПИО поднето 620 захтева, на рехабилитацију ће тек сваки шести с обзиром да је овогодишња квота за Ниш 420 места.

– Рок за подношење документације био је 31. март али смо ми још два дана после тога примали захтеве корисника – каже Мирољуб Станковић, председник пензионерске организације Ниша, и додаје да је комисија радила тринаест дана на обради документације.

– За петнаестак дана надлежна комисија ће сачинити листу која ће након тога бити истакнута у Удружењу и Филијали – наглашава Станковић, уз напомену да очекује да ће пензионери с најнижим примањима добити могућност да о трошку Фонда оду на опоравак у неку од бања Србије.

За Ниш је то посебно значајно јер близу десет хиљада пензионера има примања нижа од 12.200 динара, а град сваког месеца издваја 220 милиона динара за социјална давања. Иначе, према најновијом подацима, у Нишу живи 62.000 пензионера, док их је у Нишавском округу чак више од 91.000.

И у Удружењу пензионера општине Сврљиг завршено је пријављивање за десетодневну рехабилитацију о трошку Фонда ПИО у бањама Србије. Пензионери су и овде исказали велико интересовање и за 21 место у категорији старосних, породичних и инвалидских пензионера поднело је зах-

теве њих 175. Пољопривредни пензионери, као и пензионери самосталних делатности сагледавају се на нивоу округа, заједно са пензионерима Ниша, Гаџиног Хана, Дољевца и Мерошине.

Ко ће од њих у бање, одлучиће комисија Фонда ПИО у Нишу. Уз пријаву већина пензионера доставила је и лекарску документацију, која ће неким одредити место рехабилитације. И ове године на терет Фонда падају и путни трошкови до бање и назад. Према речима Топлице Ђорђевића, секретара Удружења пензионера општине Сврљиг, челни људи и администрација Удружења од момента објављивања конкурса радили су свакодневно како би сви могли на време да поднесу пријаве. Подаци говоре да у сврљигској општини тренутно живи 5.013 пензионера, односно они чине трећину становништва општине.

Из четири општине Топличког округа ове године на рехабилитацију у бање Србије о трошку Фонда отпутоваће 120 пензионера, што је у односу на 2012. повећање за 20 места.

Бесплатан боравак у бањама користиће

111 пензионера из категорије запослених, седам бивших пољопривредника и само два из редова некадашњих самосталаца. Рехабилитацију ће користити највише пензионера из општине Прокупље – 63. Међу њима 58 из редова запослених, четири из самосталних делатности и један пољопривредник. Из општине Куршумлија ову погодност добиће 25 особа – 23 из категорије запослених и двоје занатлија, док ће из преостале две општине, Блаце и Житорађа, на опоравак отићи по 15 запослених, односно по један занатлија и пољопривредник.

Занимљиво је истаћи да ће из општине Житорађа ову бенефицију користити само један пољопривредник, иако је ова средина искључиво пољопривредна и има највише пољопривредних пензионера.

Међу пензионерима Топлице такође влада велико интересовање за рехабилитацију у бањама Србије; пристигло је десетоструко више захтева од броја одобрених места – што је иначе мање од једног процента укупног броја пензионера.

Љ. Глоговац, С. Ђорђевић, Ж. Димкић

У СРБИЈИ СВАКА ТРЕЋА ЖЕНА СТАРИЈА ОД 50 ГОДИНА ИМА ОСТЕОПОРОЗУ

Превенција здрава исхрана и физичка активност

Остеопороза је обољење костију које се најчешће јавља после 50. године живота као последица смањења коштане масе и поремећаја грађе, због чега кости постају крте и подложне преломима. Да би се то спречило, неопходна је здрава исхрана и редовна физичка активност.

– Остеопороза се најчешће јавља код жена у постменопаузи, али и код старијих мушкараца. Око 400.000 људи у Србији

данас болује од остеопорозе. Свака трећа жена после 50. године има ово обољење, а код око 50 одсто оболелих оно није ни дијагностиковано јер развој обољења често пролази без симптома – упозорава проф. др Весна Копитовић, покрајинска секретарка за здравство, социјалну политику и демографију.

Физичка неактивност, много седења, недовољно уношење калцијума и витамина Д, пуше-

ње и прекомеран унос алкохола означени су као главни узроци настанка остеопорозе, која се манифестује кроз слабљење коштане масе и касније кроз преломе. Густина коштане масе смањује се након 40. године живота подједнако код оба пола, али се после 50. ово обољење код жена развија дупло брже као последица менопаузе. Дијагноза се поставља употребом „декса“ апарата за мерење коштане густине,

и тај преглед се најчешће обавља после педесете године живота.

Др Бранка Ковачев Завишић, управница Клинике за ендокринологију, дијабетес и болести метаболизма Клиничког центра Војводине, истиче да су у Србији оболелима од остеопорозе доступни готово сви лекови који постоје у свету, а који су доказано ефикасни у лечењу и, што је још важније, у превенцији прелома. **М. Мектеровић**

Солидарност међу генерацијама

Поводом обележавања 29. априла, Европског дана међугенерациске солидарности, а у оквиру пројекта „Старост“, Геронтолошки центар Суботица организује током априла низ

активности у које су укључени корисници Центра, али и уметници, деца и волонтери.

Тако је у галерији „Ликовни сусрет“ у Суботици отворена изложба портрета на тему старости, а део изложбе чине и стари намештај, аудио-визуелна инсталација и филм са истом тематиком.

Део пројекта су и уметничке радионице, па тако двадесетак корисника Геронто-

лошког центра, уз стручну асистенцију, током априла учи технику цртежа, док друга група корисника похађа радионицу вајања глине. Сви радови ће бити представљени на посебној изложби која ће

бити отворена 29. априла.

Пројекат „Старост“ ће у мају ове године бити представљен у Чачку, а у септембру у Ликовној галерији Културног центра Београда. У овом облику, са пратећим програмом и замишљен као подухват целе заједнице, овај пројекат истиче град Суботицу и његове установе социјалне заштите као пример бриге о старима.

Д. Кораћ

Udruženje Perionica i Moderna galerija Likovni susret Subotica imaju čast da Vas pozovu na otvaranje izložbe

Starost

Jovanke Stanojević i Jelene Bulajić

3. aprila u 19h

Moderna galerija Likovni susret Subotica Park Perionica Rajhla 5

У ОРГАНИЗАЦИЈИ „ИЗ КРУГА – ВОЈВОДИНА“

Превентивни прегледи за жене са инвалидитетом

Поводом обележавања Националног дана борбе против рака дојке, Дом здравља Нови Сад и организација „Из круга – Војводина“ недавно су организовали конференцију за новинаре, а тема је била доступност гинеколошких прегледа за жене са инвалидитетом. На конференцији, којој су присуствовали др Петар Новаковић, члан Градског већа за здравство, и др Томислав Угарковић, начелник Службе за заштиту жена Дома здравља Нови Сад, констатовано је да доступност гинеколошких прегледа није иста за све жене и да на подручју Новог Сада живи око 15.000

жена са инвалидитетом које се, поред свих осталих баријера, суочавају и са потешкоћама за одлазак код лекара. Организација „Из круга – Војводина“ је још 2008, на иницијативу Градске управе, започела са организовањем гинеколошких прегледа за жене са инвалидитетом са територије Новог Сада.

Др Петар Новаковић је нагласио да су уз подршку Покрајинског секретаријата за здравство купљена два хидраулична гинеколошка стола за Клинику за гинекологију и акушерство КЦ Војводина и Дом здравља на Лиману, и подсетио на значај благовре-

мених превентивних гинеколошких прегледа и ултразвука или мамографије.

Жене са инвалидитетом прегледе могу заказати преко организације „Из круга – Војводина“, а обезбеђује им се и услуга персоналног асистента, као и превоз од куће до дома здравља и назад.

Све информације у вези са заказивањем прегледа могу се добити на бројеве 021/447-040 и 066/447-040, сваког радног дана од 9 до 16 часова, или електронском поштом на office@izkrugavojudina.org.

Д. Кораћ

СВРЉИГ

Осигурање за 5.500 домаћинстава

Средином марта ове године Општинска управа Сврљиг потписала је са Компанијом Дунав осигурање уговор вредан милион и деветсто хиљада динара и тиме осигурала имовину за 5.466 домаћинстава са подручја општине. У уговору стоји да су домаћинства осигурана од ризика пожара, удара грома, олује, града.

– Сматрамо да је много ефикасније и економичније да радимо превентивно. Доскора смо житељима наше општине за претрпљену штету могли да исплатимо до 50.000 динара, а потписивањем овог уговора квота је

до пола милиона динара од стране компаније Дунав осигурање – каже Милија Милетић, председник општине Сврљиг, и додаје да су овим осигурани сви објекти који се налазе у саставу домаћинства, сва опрема, све залихе хране и све животиње које се затекну у тренутку акцидентне ситуације.

– У скорије време доћи ће и до потпуног осигурања домаћинстава и животиња, јер сигурно је само оно што је осигурано – истиче Милетић.

Иначе, последњих година општину Сврљиг задесиле су многе непогоде и нанеле

велике штете домаћинствима. Локална самоуправа из свог буџета исплаћивала је до педесет хиљада динара, што је било и мало и симболично.

С. Ђорђевић

Припреме за празник

Ускршња плетеница

Време припреме: око два сата

Састојци: 500 гр брашна, коцка квасца, 50 гр шећера, пола кашичице соли, 125 гр маслаца, 125 мл млека, 1 јаје, 1 жуманце, 2 кашике павлаке.

Начин припреме: у чинију ставити брашно, шећер и со. У средини направити удубљење, сипати у њега топло млеко и додати квасац да се растопи. Размекшали маслац и јаје додати маси и замесити глатко тесто. Покривено држати на топлотом да удвостручи масу (око 45 минута). Тесто истрести на даску за мешање, премесити и поделити на три јуфке. Сваку јуфку развићи у дугачку ролну, крајеве ролни спојити и уплести у плетеницу. Ставити најбоље у подмазан округли калуп и спојити крајеве. Поклопити крпом и оставити да стоји око 30 минута. Рерну загрејати на 180 степени, умутити жуманце и павлаку и тиме премазати плетеницу. Пећи око 35 минута да лепо порумени.

Напомена: у тесто се може додати суво грождје, а плетеница се може посути листићима бадема. Декоративно изгледа и када се у средину ставе офарбана јаја.

Ускршња јаја – колач

Састојци: 4 јаја, 250 г шећера, 150 г путера, 80 г брашна, 50 г густина, кашичица прашка за пециво, 3-4 кашике млаке воде, 150 г кокоса, 200 г лешника, 100 г чоколаде.

Начин припреме: умутити два жуманца са 100 г шећера, додати млаку воду. Умутити беланца у шам и полако додати жуманцима. Помешати брашно, густин, прашак за пециво и полако умешати у претходну смесу. Пећи у рерни загрејаној на 200 степени око 15 минута, да добије златножуту боју. Мало прохладити, ситно измрвити и оставити да се охлади.

Умутити два јајета са 150 г шећера и кувати на пари да се згусне. Помешати путер, 50 г кокоса, 100 г млевеног лешника и додати охлађеном крему. Све то помешати са измрвљеним тестом и направити хомогену масу. Уз помоћ две кашике правити јаја. Уваљати их у кокос, млевени лешник или рендану чоколаду.

Напомена: уместо на пари жуманца се могу тихо кувати на рингли. По жељи, може се додати мало рума.

их опрати и осушити). Сипати у чашице до пола. Пећи у рерни загрејаној на 180 степени око 20 минута па охладити. На пари растопити 100 г путера и 120 г чоколаде и том смесом премазати сваку корпицу. Остатак чоколаде изрендати. На сваки колач ставити бомбоне, шарене мрвице и рендану чоколаду.

Ускршњи мафини

Састојци: конзерва кајсија (850 мл), 150 г путера, мрва соли, ванил шећер, 150 г шећера и 180 г шећера у праху, 3 јајета и једно беланце, 300 г брашна, кашичица прашка за пециво, 5-6 кашика млека, лимун.

Начин припреме: кајсије извадити у решетку да се оцеде. У чинији умутити путер, додати со, ванил шећер и кристал шећер. Умутити кремасто, додавати једно по једно јаје. Полако додати брашно са прашком за пециво, а затим млеко да би се маса лепо сјединила.

У калуп за мафине ставити веће папирне корпице. У сваку сипати део теста, у средину благо утиснути пола полутке оцеђене кајсије. Пећи на 180 степени 20-25 минута. Печене у чашицама извадити из калупа и пустити да се прохладе. Посебно умутити беланце са прах шећером и соком од лимуна. Умућено беланце ставити на сваки мафин, а на беланце полутку кајсије. Вратити у рерну да се суши око 30 минута на 50 степени.

Припремила: Софија Доминиковић

Чоколадне корпице

Састојци: 250 г путера, 150 г шећера, 2 јајета, кора наранџе и кора лимуна, 100 г брашна, кашичица прашка за пециво, 250 г чоколаде за кување, веће папирне корпице, бомбоне у облику јаја, шарене мрвице за украшавање.

Начин припреме: У калуп за мафине ставити папирне корпице. Умутити 150 г путера са 150 г шећера, додати једно по једно јаје, затим брашно са прашком за пециво и рендану кору лимуна и наранџе (претходно

Неколико идеја

Декорација салветом: пажљиво исећи мотив са салвете. На охлађена јаја, офарбана или неофарбана, нанети мотив са салвете пазећи да се не изгуби па премазати беланцетом. Оставити јаја да се осуше, па их премазати уљем да сијају.

Мозаик од љуски: од разбијених фарбаних јаја могу се направити разни мозаици.

Природно фарбана јаја: цвеклу исећи што ситније, сипати воду да пусти боју и поређати јаја. Оставити један дан, а сутрадан на тихој ватри, уз додаток соли и сирћета, кувати јаја 30 минута. Оставити да се у води охладе. Исто се може поступити са црвеним купусом, спанаћем или копривом.

РАЧУНАЈТЕ НА РАЧУНАРЕ

Основни Office Toolbar (9)

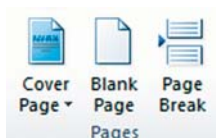
Опција Insert

Опција **Инерт** је трака са алаткама која се састоји из палета **Pages**, **Tables**, **Illustrations**, **Links**, **Header & Footer**, **Text** и **Symbols**. На свакој од ових палета налазе се иконе које извршавају одређене команде.

Палета Pages

Састоји се из следећих икона:

Икона	Име	Користи се за:
	Cover Page	убацивање потпуно форматиране насловне странице са пољима у која можемо да убацимо наслове, име и презиме аутора, датум и остале информације у зависности од изгледа насловне странице коју смо изабрали;
	Blank Page	убацивање празне странице испред странице на којој се налази курсор;
	Page Break	прелом странице од позиције курсора.

Напомена: Ако сваку страну документа дефинишемо као посебну секцију, свака страна ће имати посебан формат. Знак за прекид стране или нове секције неће бити одштампан. Да би постао видљив, морамо кликнути на иконицу **Show/Hide** опције **Home**. Прелом секције бришемо тако што прво селекујемо знак за прелом, а затим притиснемо тастер **Delete**. Брисањем секције бришемо елементе форматирања који дефинишу дату секцију.

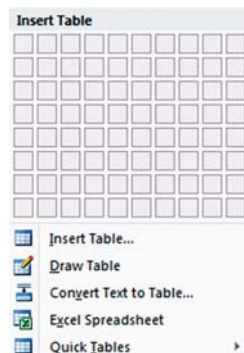
Убацивање насловне странице

Поступак је:

1. кликнемо на стрелицу поред иконе **Cover Page**;
2. изаберемо жељени приказ (форматирање насловне странице);
3. унесемо податке у насловну страницу.

Палета Tables

Врло битан сегмент рада у Word-у су табеле. Свака табела састоји се из колона и редова који се секу. Пресек реда и колоне зовемо ћелија. Ћелија је место у табели где уносимо податке. На палети **Tables** налази се икона **Tables**. Када кликнемо на стрелицу испод иконе **Tables**, појавиће се прозор **Insert Table** који се састоји из следећих опција:

1. одмах испод наслова Insert Table видећемо квадратиће. Повлачењем миша преко квадратића дефинишемо колико редова и колона желимо да садржи табела коју креи-

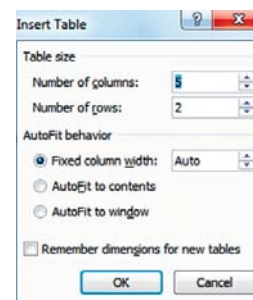
рамо. Хоризонтално су приказани редови, а усправно колоне (рецимо 8x5). Кликнемо левим тастером миша и табела је креирана (да бисмо видели следећу опцију, кликнемо на икону **Undo** основног менија);

2. **Insert Table** – убацивање табеле;
3. **Draw Table** – цртање табеле помоћу миша;
4. **Convert Text to Table** – конвертовање текста у табелу;
5. **Excel Spreadsheet** – убацивање радне табеле из Excel-а;
6. **Quick Tables** – уколико желимо да поставимо готов изглед табеле, кликнемо на стрелицу поред ове опције, па изаберемо стил којим желимо да се прикаже табела.

Убацивање табеле

Курсор миша доведемо на место где желимо да убацимо табелу, па применимо следећи поступак:

1. кликнемо на стрелицу испод иконе **Table**;
2. кликнемо на опцију **Insert Table**;
3. у поље **Number of columns** упишемо број колона које желимо да садржи табела;
4. у поље **Number of rows** упишемо број редова које желимо да садржи табела;
5. испод наслова **AutoFit behavior** би-

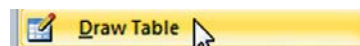

- a) **Fixed column width** – задајемо ширину табеле у односу на колоне, а уколико је изабрана опција Auto све колоне ће бити исте ширине, а табела ће се протезати између леве и десне маргине;
 - b) **AutoFit to contents** – ширина табеле се аутоматски прилагођава садржају у ћелијама;
 - c) **AutoFit to window** – ширина табеле се аутоматски прилагођава величини радног простора;
6. кликнемо на дугме OK.

Напомена: Табелу бришемо када је маркирамо, кликнемо на опцију **Layout** и у палети **Rows & Columns** бирамо икону **Delete** и кликнемо на опцију **Delete Table**.

Цртање табеле помоћу миша

Да бисмо нацртали табелу помоћу миша, треба да:

1. кликнемо на стрелицу испод иконе **Table**;
2. кликнемо на икону **Draw Table**;
3. наместимо курсор тамо где желимо да нацртамо табелу (појавиће се оловка на екрану);
4. држимо леви тастер миша и вучемо га како бисмо нацртали;
5. пустимо леви тастер миша;
6. настављамо да цртамо табелу тако што вучемо курсор миша (оловку на екрану) унутар табеле и цртамо линије (вертикалне или хоризонталне);
7. када завршимо са цртањем линија унутар табеле, притиснемо тастер **Esc** да бисмо се ослободили оловке за цртање табеле.

Предраг Јовановић

Наставиће се

ЗНАЧАЈ ФИЗИЧКЕ АКТИВНОСТИ

Вежбањем до здравља и у трећем добу

Физичка активност је један од најлакших начина за унапређење здравља и међу најздравијим је стварима које човек може да уради за себе. Истраживања показују да људи свих узраста и физичког стања имају користи од вежбања и физичке активности. Она доприноси смањењу нивоа шећера и холестерола у крви, као и сагоревању калорија, тј. потрошњи енергије коју уносимо храном, чиме утиче на одржавање жељене телесне тежине. Такође, редовна активност доводи до смањења нивоа крвног притиска и смањује ризик од настанка обољења срца за 50 одсто, а може да помогне у спречавању или одлагању и многих других болести и инвалидитета, укључујући и деменцију. Поред тога, физички

Ипак, многи старији одрасли оклевају када је вежбање у питању, најчешће из страха да ће оно бити превише напорно или да ће их физичка активност повредити. Међутим, истраживање америчког Националног института за здравље (The National Institutes of Health) показује да је истина заправо супротна – вежбање је безбедно за људе свих старосних група, а старији одрасли угрожавају своје здравље много више ако не

носи већој активности током старијих година. Четврту групу чине вежбе издржљивости у које спадају ходање, трчање, пливање, вожња бицикла, чак и грабуљање лишћа, дакле било која активност која повећава пулс и дисање током дужег временског периода.

Наравно, иако су вежбе здраве, није исто када вежба неко од 20 и од 70 година. Зато избор, трајање и интензитет вежби тре-

Спречити губитак мишићне масе

Истраживања са Универзитета Алабама у Бирмингему показују да што је нека особа старија, више ће морати да вежба да би одржала своју мишићну масу. Истраживачи наводе да спречавање сакропеније, тј. губитка мишићне масе, која се јавља с годинама као део процеса старења, представља један од највећих изазова биомедицине у нашем друштву и да одржавање мишићне масе има бројне здравствене предности и од суштинског је значаја за здраво старење. Дизање тегова представља најбољи начин превенције, а у недостатку правих тегова за вежбање, одлична замена могу бити и пластичне флашице напуњене водом или песком.

активне особе су боље расположене, задовољније собом, у бољој су кондицији и боље реагују на стрес.

Иако то некад звучи неизводљиво, вежбање је од суштинског значаја и за људе који имају 65 и више година, нарочито за спречавање повреда и болести и очување независности. Режији вежбања омогућавају старијима да ојачају кључне мишиће, што помаже да се одрже издржљивост и снага, а доследно и енергично вежбање током каснијих година може знатно успорити старење.

вежбају него ако су активни. Чак и умерено вежбање и физичка активност могу побољшати здравље старијих који су изнемогли и слаби, или који имају болести које прате старење, док неактиван начин живота може да доведе до тога да особе у позним годинама изгубе снагу, равнотежу, флексибилност и издржљивост, што су четири области суштински важне да би остали здрави и независни. Зато за старије одрасле Национални институт за здравље предлаже четири врсте вежби.

Вежбе снаге граде мишиће, повећавају густину костију и убрзавају метаболизам, што помаже да се телесна тежина и ниво шећера у крви држе под контролом. Вежбе равнотеже граде мишиће ногу, што помаже у спречавању падова који су релативно честа појава код старијих, због чега неретко долази до различитих врста прелома кукова и зглобова. Вежбе истезања помажу да се одржи флексибилност и омогући шири опсег и већа слобода покрета, што допри-

ба прилагодити годинама и здравственом стању. Другим речима, важно је да старији упражњавају вежбе које су за њих безбедне, те би из тог разлога требало да се консултују са лекаром, нарочито ако су у високом ризику од било које хроничне болести као што су срчане болести или дијабетес, ако пуше или су гојазни.

Један од најлакших начина да се унапреди физичка активност јесте шетња, а она побољшава равнотежу, издржљивост и циркулацију. Рад у башти или, на пример, плес такође могу бити делотворни. Дакле, за бављење физичком активношћу није неопходно да неко буде спортски тип. Чак и поред досадашњег неактивног животног стила, никад није касно да се побољша здравље, а физичка активност, уз многобројне здравствене предности, помаже старијима да се осећају боље и уживају у животу више, чак и онима који мисле да су сувише стари или сувише ван форме.

Весна Кадиф

Значајна помоћ локалне самоуправе

Велика већина од 11.000 пензионера, колико их живи у општини Рума, има само речи хвале за однос и бригу локалне самоуправе према најстаријим суграђанима. Такву констатацију једногласно су потврдили и сви учесници редовне годишње Скупштине Општинског удружења пензионера Рума, одржане почетком априла.

Руководство Удружења – Петар Бабић, председник, Стојан Марковић, потпредседник (и члан Општинског већа), и Јованка Кокир, секретар, успешно су пре годину дана преузели руковођење, те је Удружење, након недомашинског пословања и понашања претходног руководства, у 2012. години финансијски „стало на ноге“. Како је председник Бабић истакао, то је великим делом и заслуга локалне самоуправе.

Наиме, осим стручне помоћи из Одељења друштвених делатности у општини Рума, на челу са начелником Драганом Кличковићем, око консолидације њиховог финансијског стања, Удружење је добило и донацију из општинског буџета за санирање милионског дуга за грејање насталог у ранијем периоду. Локална самоуправа је прошле године уложила и 3,5 милиона динара у реконструкцију крова и пословних просторија Удружења, а донирала им је и половне столове и столице.

Добра сарадња настављена је и у овој години. Удружење је, у складу са Планом рада за 2013. који је усвојен на овој скупштини, већ конкурисало код локалне самоуправе, између осталог и за покривање трошкова грејања, обнављање столова и столица, набавку клима-уређаја, опремање кухиње у својим просторијама, за опремање просторија месних организација, али и за рад хорске, драмске

Руководства Удружења и општине Рума

и фолклорне секције, шаховске секције и секције жена. За ту намену општинска управа им је одобрила 1,5 милиона динара и та средства су већ пребачена на рачун Удружења. Петар Бабић је нагласио да се она строго наменски морају утрошити: 1.150.000 динара за грејање, 200.000 динара за обнову подова, столарије и за кречење просторија МО, док ће се преостали новац потрошити у договору са месним организацијама, опет према пријављеном пројекту.

Изражавајући жељу да наставе лепу сарадњу са Удружењем, Скупштини су присуствовали и Драган Кардаш, заменик председника општине, Васев Крум, помоћник председника општине, Владимир Малетић, потпредседник Скупштине општине Рума, Милан Ћосић, директор Спортске хале, Жељко Стојановић, директор библиотеке. Гости на Скупштини били су и Мирко Стојсављевић, председник Општинског удружења инвалида рада, и Божидар Тркуља, секретар ове организације ОСИ.

Васев Крум, који је и председник Општинског удружења војних пензионера и Општинске организације ПУПС-а, најавио је да ће општинска управа Рума на иницијативу ове партије исплаћивати квартално новчану помоћ у износу од 4.000 динара и пензи-

моћ од државе јер имају пензију мању од 15.000 динара, помоћ из општинске касе добити још 984 пензионера. Овај програм биће остварен до 19. априла.

Јованка Кокир је нагласила да је овакав рад Удружења, уз редовну бригу о материјално-социјалном положају чланова кроз снабдевање огревом, зимницом и намирницама по повољним ценама и на више месечних рата, те организовање културно-забавних активности, излета и дружења са колегама из других организација, резултирао и увећањем броја чланова. Тако је од почетка ове године Удружење бројније за 300 нових чланова.

Мирослав Мектеровић

УЗ КОМПЈУТЕР СТАРОСТ ЈЕ ЛАКША

„Миш” у руци, све на длану

Дијалог какав често допре до нас у градском превозу, реду, чекаоници...

„Како су ваши, чујете ли се?”

„Добро су сви. Син и снаја раде, деца кренула у школу. Стално смо у вези преко скајпа. Видимо се, испричамо, као да су овде.”

Далеко је Америка, али захваљујући интернету и свему што пружа, неки овдашњи бака и дека лакше подносе чињеницу да су њихови најдражи преко света, и имају осећај као да су ту негде, лако доступни. И на много начина и јесу.

Компјутери су чудо, а чудесан је и преокрет који су унели у наш живот, променили наше навике, пословне и пријатељске комуникације, укусе и занимације. У извесном смислу и размазили нас, имајући у виду шта све од важних послова можете данас да обавите од куће, не устајући од стола.

Ствари су већ отишле предалеко и сад је практично немогуће замислити живот без компјутера и мобилних телефона. То поготово важи за младе, рођене у информатичкој ери. Није за чуђење што они на претходни период гледају као на технолошко камено доба, али занимљиво је да су завидну способност прилагодљивости показали и најстарији.

Категорија грађана старијих од 65, на коју се вероватно најмање рачунало, после првобитног зазора и несналажења у компликованим системима првих компјутерских генерација, брзо је схватила и пригрлила интернетско богатство и сада спада у бројчано најбрже растућу групу корисника.

У САД је за десет година њихов број удвостручен а, како наводи Арон Смит, сарадник на интернет пројекту Истраживачког центра „Пју”, код старијих је важно само да премосте почетну нелагоду и отклон према „машина” и чим то превазиђу лако се сналазе, чак су и активнији од неких других, млађих испитаних група.

У Србији је, према подацима Републичког завода за статистику, 2010. године међу особама од 55 до 74 године било 11 одсто интернет корисника жена, и 18 одсто му-

Информатичка ера мења стереотипе о трећем добу, а број интернет корисника од 65 и више година удвостручен је у протеклој деценији

шкараца, што нас сврстава у приближан ред са Румунијом, Грчком и Македонијом.

Наше земље, за разлику од поменутих, нажалост нема на листи Економске комисије УН за Европу, која је прегледнија и лакша за упоредне анализе. У Хрватској, рецимо, која је уврштена као и остале европске државе, проценат из наведене старосне категорије 55–74 (збирно оба пола) износи 23 одсто, а у Словенији већ 33 процента.

Али, шта је то према Шведској где више од четири петине најстаријих грађана (84 одсто, подаци за 2012) редовно користи интернет, према Норвешкој где је тај постотак 85, а на Исланду чак 89? Богате земље у свему, па и у могућностима датим пензионерима и осталима у позном добу да остану активни и „прикључени” на живот.

Компјутер управо то пружа и ту лежи једна од његових највећих предности, упркос контроверзама и расправама о аутентичности доживљеног, односу виртуелног и стварног. Скајп је за то добар и сам по себи фасцинантан пример.

За старију особу, још ако живи сама, омогућена комуникација са породицом и пријатељима чини компјутер незаменљивом, драгоценом направом. Али није у питању само тај, тако важан емотивни чинилац, већ и мноштво практичних момената.

Плаћање рачуна „једним кликом”, куповина намирница, гардеробе, авионских карата, позоришних или концертних улазница, покућства, све то олакшава живот. Затим, онлајн бизнис. Стручњаци подсећају да се читаво ново поље делатности отворило са дигиталном ером.

Сурфовање интернетом, осим тога, даје знатан подстрек поправљању расположења. Научна студија Феникс центра из Вашингтона показала је код испитаника снижење депресије за 20 одсто, што је доведено у везу с интелектуално подстицајним крстарењем глобалном мрежом.

Штавише, шта год се мислило о разним компјутерским игрицама, а има много оних који о томе мисле све најгоре, испитивања говоре о њиховом корисном учинку на ког-

нитивне способности, тако да ће у будућности све већа пажња бити усмерена ка смишљању и дизајнирању ових менталних вежби за старије.

С друге стране, баш због сталног раста потреба, стално се усавршава и поједностављивање рачунара, ма како то контрадикторно звучало. Истина је да су старији људи имали почетни негативан однос према компјутерским „скаламеријама” између осталог и због потешкоћа да савладају руковање.

Слично се сада дешава и са мобилним телефонима који су све сложенији, а многим старијим корисницима су потребни само да би обавили разговор или послали поруку. Тако се сада ради на томе да се компјутерски производи све више прилагоде до би будућих корисника. Сматра се, заправо, да је највећи пробој у умрежавању најстаријих начињен готово револуционарним изумом компјутера са само шест основних команди. Рачунар је пре три године представљен у Британији, а први корисник био је супруг краљице Елизабете, тада 88-годишњи војвода од Единбурга. Показало се да је старосна група била одлично погођена, а стално повећање броја корисника и броја њихових година то свакодневно изнова потврђује.

Д. Драгић

Кипар и његова банкарска криза, као последња у низу у евро зони, недељама су били у ударним вестима. Кад је на крају договорено решење по којем ће бити „ошишани“ само улози већи од 100.000 евра – а не и они обичних улагача који су банкама поверили своју скромну уштеђевину, како је првобитно предлагано – констатовано је да ту има неке правде. Штету ће претрпети само тајкуни (углавном руски, мада не само они) који су на Кипру, који је давно стекао репутацију „пореског раја“, често прали своје сумњиво стечене паре.

Ипак, као што се обично догађа, било је и „коллатералних“ жртава. Међу губитницима у овој кризи нашли су се неочекивано и многобројни пензионери који су на Кипар дошли да тамо уживају на медитеранском сунцу и – великодушним пореским олакшицама.

Кипар је, наиме, био „рај“ и за око 18.000 пензионера из Велике Британије који су се тамо населили, како због боље климе, тако и због чињенице да су им пензије које им исплаћује британска држава на Кипру биле реално веће него код куће.

Пријатно време, у сваком случају много пријатније од оног на британском острву, било је при том споредни мамац. Главни је био билатерални споразум о избегавању двоструког опорезивања по којем се пензионерска примања не опорезују у земљи порекла, већ у држави у којој пензионери живе.

Конкретно, пензије су у Великој Британији подложне порезу од 40 одсто, а на Кипру је та стопа само пет одсто. Супружници су, додуше, опорезовани посебно (док је у Британији збир пензија третиран као породични приход и има посебну стопу), али то је и даље било знатно мање него код куће.

Сем тога, гостујући пензионери су имали право на бесцарински увоз покућства и друге робе, укључујући ту и аутомобиле. Као бивша колонија Британије, Кипар је задржао правило војње левом страном, а сем тога, задржана је и широка употреба енглеског језика.

Међутим, банкарска криза, настала због тога што су кипарске банке неопрезно инвестира-

КИПАРСКА КРИЗА НИЈЕ ПОГОДИЛА САМО ТАЈКУНЕ

Оде и пензионерски рај

Сениори из Велике Британије и других западних земаља су у медитеранском сунцу и пореским олакшицама уживали – док је трајало

ле у грчке банке које су прве „пукле“, те су зато претрпеле знатне губитке и од централе Европске уније затражиле појас за спасавање – све ово је срушила.

Као једну од мера за спречавање јуриша на банке и пражњење рачуна, кипарска држава је увела механизме „контроле капитала“, који су подразумевали и затварање банкарских шалтера на неко време, као и блокаду подизања новца са банкомата.

За велики број британских пензионера то је био шок за који нису били припремљени јер су одједном остали без новца. За оне са најмањим примањима, који живе од пензије до пензије, то је чак подразумевало одлазак до народних кухиња при грчким црквама.

Британски пензијски фонд је престао са уплатама, свестан да оне не могу да стигну до крај-

њих корисника. Примаоцима су послата упутства да отворе рачуне у Британији, или да доставе рачуне поузданих пријатеља који ће успети да нађу начин да им то пошаљу, или бар сачувају.

Није у овом случају долазило у обзир свакако необично решење употребљено да се новац достави војницима у британској војној бази на Кипру: око милион евра за њихове плате пребачен је, у готовини, специјалним авионом Краљевског ваздухопловства.

Проблем је почетком априла некако ублажен најавом да ће „ускоро“ почети слање пензионерских дознака на кипарске рачуне, али без гаранција колико ће, због општег застоја у банкама, проћи времена пре него што та средства постану доступна примаоцима. Због тога је поновљен претходни савет да се,

док криза сасвим не прође, користе рачуни у Британији.

За многе то значи само продужетак неочекиваних мука. Нису од помоћи ни банкарске картице, које су локалне трговине престале да примају када је избила криза, зато што нису имале гаранција када ће те паре бити пребачене на рачуне њихових фирми.

Додатно узнемирење је донео и страх оних који су куће или станове на Кипру купили на кредит па због укупне ситуације касне са отплатом рата и страхују да кредитори неће имати разумевања за разлоге њихове доцње.

Кипар, који је био британска колонија више од осам деценија, све до 1960, традиционално је одредиште за британске пензионере који су у овом рају уживали – док је трајао. А да ли ће то бити опет – видеће се.

М. Бекин

ПОСЛЕ ДЕСЕТ ГОДИНА „СУНЧАНА ЈЕСЕН” ПОНОВО У БОРУ

Уз песму, колачи и вино

Усали Музичке школе у Бору 29. марта наступило је Културно-уметничко друштво пензионера „Сунчана јесен” из Књажевца. Ово друштво, основано још 1956, последњи наступ у Бору имало је пре десет година. Према речима председнице Секције жена пензионера и КУД „Сунчана јесен”, Бебе Милић, и председника Удружења пензионера Књажевца, Радомира Вељковића, ово гостовање организовано је у сарадњи са Активом жена борског друштва пензионера.

Радмила Ђорђевић, председница борског актива, задовољна је због гостовања Књажевчана, уз подсећање да је ово леп почетак сарадње на свим пољима. Јер, у Бору живи и један број пензионера РТБ-а пореклом из књажевачког краја који зимске дане проводе у овом граду, а лети су у својим селима и на Старој планини.

– Срећне смо што смо опет у Бору, граду у којем је увек било пуно Књажевчана. Да је време послужило, верујем да би ова лепа дворана била препуна. Јер, публика је чула за нас, посебно пензионери којих је у граду бакра око 13.000. Већина је уз нас, уз песму и игру, уз ведрије време и јесен живота

Настављају лепу традицију

Иако „Сунчана јесен” не би могла да буде права наследница почетка културно-уметничких друштава из времена пре Другог светског рата, ова дружина, под руководством госпође Милић, данас се с поносом наслања на традицију хора „Краљ Стеван Дечански” којим је дириговао Крста Љубеновић, а који су махом чиниле занатлије и трговци. Ипак, данашња генерација распеваних хораша најблискија је некадашњем Тамбурашком оркестру Љубе Живковића Црнца са седиштем у кафани „Портартур”, који је припадао трговачкој организацији Еснаф. Ови подаци о старим организованим музичким зачецима забележени су у књизи Миодрага Милојковића „Књажевачком чаршијом”.

сунцем обасјану. Једва чекамо да Борани узврате посету, јер сарадња је боља него икада – истакла је Беба Милић, председница КУД „Сунчана јесен”.

Гости из Књажевца одушевили су борску публику песмом и игром, рецитовањем и евоцирањем успомена на стари Књажевац, посебно на његове кафане јер се у тим „друштвеним одајама” одвијао узаврели живот града.

Публика је све време активно учествовала у програму помажући певачима и награђујући их аплаузима. Наступио је и Звонимир Павковић, познати књажевачки народни уметник, приповедач, глумац аматер и чувар народне традиције.

На крају представе гошће из Књажевца послужиле су презадовољну публику домаћим специјалитетима и вином из својих кухиња и винограда.

– Диван гест. Отићи у госте и донети део своје кухиње пријатељима, послужити их домаћим специјалитетима и вином из свог подрума, само је део душе народа тог краја. Тако се то ради у Србији. Свака им част на свему – рекао је Жарко Бутковић, један од најстаријих борских пензионера.

Б. Филиповић

РУСКО СЕЛО

Пример за похвалу

Удружење пензионера у Руском Селу, које се пре две године осамосталило из Општинског удружења у Кикинди, успешно делује захваљујући и доброј сарадњи са месном заједницом у свом насељу. Рускоселски пензионери су пре неколико година добили на коришћење напуштenu и руинирану зграду Добровољног ватрогасног друштва коју су преуредили за своје потребе, те сада служи за свакодневно окупљање и дружење најстаријих мештана.

У Дому пензионера организују се разноврсне активности

190 чланова, од око 500 корисника пензије колико живи у Руском Селу. Ваља истаћи да око 300 пензионера већ два четворогодишња мандата својеволно издваја за месни самодопринос. Они то образлажу жељом и спремношћу да улажу у развој села за себе и потомке.

– Месна заједница, са своје стране, узвраћа пензионерима – каже Душан Билбија, председник пензионерске организације у Руском Селу. – Недавно је председник МЗ, Имре Кабок, уручио педесет пет пакета намирница члановима старијим

од 80 година. С обзиром да је још тридесетак њих у позним годинама, и они ће бити почастовани таквом пажњом.

У Дому пензионера је и лепо уређена спомен-соба у којој су

изложени портрети заслужних Рускоселаца. У њој је и библиотека где се одржавају пригодни програми не само пензионера, већ и других прегалаца из овог села.

С. З.

СТОЈАН МАРЈАНОВИЋ – НЕУМОРНИ ХРОНИЧАР СВОГА КРАЈА

Сведочанство о времену и људима

„Ако кренеш уз реку, стићи ћеш до извора. Ако се осврнеш на живот, такође можеш стићи на извор. Природна је потреба за белегом тог људског извора – његовог постанка. Али истовремено и обавеза да захвалимо онима који су нас створили и наш живот учинили лепшим и лакшим“, написао је др Владимир Милошевић у уводу шесте књиге Стојана Марјановића Жапца „Вековне истине: некад и сад“.

Пишући о свом завичају – Топличком Кочану и Дољевцу, аутентичним жаргоном тога краја, популарни Жабац, писац и хумориста, политички радник и дугогодишњи успешни директор, данас пензионер, успео је још једном да остави трајно сведочанство о овом месту и људима. Истовремено, дело ће остати и као важна спона која будуће генерације може приближити прецима и времену у коме су живели и радили.

Књига „Вековне истине“ има и свој поднаслов: „Атресар мојих

земљака – надимци“, и он одмах наговештава пут којим је аутор кренуо. Марјановић причу о су-

грађанима плете полазећи од њихових надимака које користи да проницљиво, уз много

Генерација 1951.

Стојан Марјановић Жабац припада генерацији која је 1951. године матурирала на Државној трговачкој академији у Нишу. Ова генерација остала је упамћена као најбројнија, са 348 дипломаца, као најуспешнија, а очигледно и најсложнија и најдружељубивија јер се и даље, више од шездесет година, из целе земље, па и света, редовно скупљају да обележе своје важне датуме.

Стојан Марјановић са школском другарицом Надом Сашек

хумора, опише изглед и карактер личности, али увек и понеку сличицу из живота. Да се његови јунаци не би наљутили, пошао је од себе и свог надимка показујући тако не само да су се они увелико одомаћили, већ и да ту нема никакве зле намере.

Поред колоритних и духовитих прича о Дољевчанима, ова књига садржи и вредне забелешке о самом месту, његовим особеностима, важним установама и обележјима. Све то пропраћено је сјајним илустрацијама које је урадио познати карикатуриста и цртач стрипова који живи у Паризу, Д. Де Лазаре.

М. Јовановић

БАЈКЕР СЛОБОДАН ВУКОЈЕВИЋ ОБИШАО СВЕТ НА МОТОРУ

Од Врњачке Бање до Рта добре наде

Слободан – Бобан Вукојевић, бајкер из Врњачке Бање, који је на мотору прешао Канаду, Америку, а потом и Азију и Европу, ових дана креће у освајање афричког континента.

Овај храбри моториста прешао је више од 50.000 км, спавао под шатором, по два дана је једну сардину и на путу кроз Русију смршао чак 20 килограма да би испунио свој циљ и обишао цео свет на мотору.

– Сада сам у акцији прикупљања спонзора за моју следећу авантуру од 13.000 км, која ме води преко Бугарске, Турске, Египта, Судана, Етиопије, Кеније, Танзаније, Замбије до Јужне Африке, и која би требало да траје између три и четири ме-

сеца. На пут крећем са посебно припремљеним мотоциклом „Honda Africa Twin“ 750 cm², а са собом носим апарат и камеру високе HD резолуције, која ће

бити фиксирана и на заштитној кацити током вожње. Могу само да кажем да није тачна фама да су људи који на овај начин крстаре светом препуни пара, о

чему најбоље говори мој пример – рекао нам је недавно Бобан Вукојевић, и додао да се нада да ће многи препознати његово чисто срце и добре намере и помоћи му да сакупи довољно средстава за овај подухват.

– Туристичка организација Врњачке Бање је препознала намеру Слободана Вукојевића као добру прилику за промоцију туристичких потенцијала места, и настојаћемо да му дамо подршку у смислу финансијске „инјекције“ и, ако све буде како смо планирали, велики број бајкера (њих више од 100) доћи ће да испрати нашег суграђанина у ову тешку и опасну авантуру – најавила је пиар ТО Врњачка Бања, Јелена Зрнзевић.

Д. Ивановић

КЊАЖЕВАЦ

Излет на Стару планину

Клуб Општинске организације инвалида рада Књажевац организовао је у марту једнодневни излет на Стару планину. Лепо време искористило је 52 пензионера, који су уживали у зимској идили на Старој планини. Скијања није било, али је било вожње у гондоли, првој у Србији. На Јабучком равништу оби-

шли су хотел „Стара планина“, а затим су се попели на Бабин зуб на 1.758 м, посетили жичару Коњарник, обишли ЕПС-ов хотел, дружили се и ручали у Планинарском дому, весело, уз музику. Ово путовање омогућили су им Скупштина општине и Скијалишта Србије.

Русомир Димитријевић, координатор месних организација инвалида рада и организатор путовања, каже да су у прошлој години инвалиди рада обишли скоро све бање у Србији и неколико планина. Општинска организација инвалида рада има 20 месних организација на територији општине и 1.050 чланова, а укупно има 2.272 инвалидска пензионера. Ова организација брине о својим пензионерима, обезбеђује им прехранбене производе и зимницу на више рата, као и снабдевање огревом, а најугроженији добијају једнократну новчану помоћ и намирнице.

Д. Ђ.

РЕКОВАЦ

Корисна акција

Удружење пензионера општине Рековац недавно је, у сарадњи са Домом здравља Рековац Левач, организовало бесплатан преглед шећера у крви и мерење крвног притиска за своје чланове. Акција је организована поводом 8. марта, Дана жена, а за овај преглед је, поред пензионера, био заинтересован и велики број млађих Рековчана.

Ј. Р. Б.

ТОПОЛА

Гостовање руских фолклорних друштава

Чланови Државног фолклорног ансамбла Руске Федерације „Рускије узори“ из Москве, певачког ансамбла „Воскресеније“ из Липецка и Културно-уметничког друштва „Опленац“ одржали су заједнички концерт у дворани биоскопа у Тополи.

Пре наступа пред публиком, за госте из Русије приређен је свечани пријем у згради општинске управе. Они су, након пријема, посетили и културно-историјски комплекс на Опленцу.

Организатори концерта били су Друштво српско-руско-белоруског пријатељства, општина Топола и Културно-уметничко друштво „Опленац“.

М. С.

КУРШУМЛИЈА

Модернизовали клуб

Пензионери, чланови Општинске организације у Куршумлији, имаће боље услове за дружење и разоноду у свом пензионерском клубу. Наиме, сопственим средствима организација је модернизовала клуб у коме свакодневно велики број чланова проводи слободно време.

– Успели смо да обезбедимо одређена средства и тим новцем смо купили велики и најсавременији ТВ апарат. Сада ће наши пензионери моћи да прате програм на више десетина канала, што је за многе који код куће немају такву могућност веома значајно – каже Владимир Јаковљевић, председник куршумлијских пензионера.

Осим телевизора, обновљен је и број комплета домина и шаховских фигура. И у службеној просторији где се обављају свакодневни пензионерски послови радиће се модерније – обезбеђени су факс и компјутер захваљујући чему ће се уобичајени послови лакше обављати.

Ж. Д.

ЗАЈЕЧАР

Изборна скупштина „Мелисе“

Недавно је у великој сали Скупштине града Зајечара одржана годишња и изборна Скупштина Удружења љубитеља природе, лековитог биља и фитотерапије „Мелиса“. Скупштина је једногласно усвојила све извештаје о раду и финансијском пословању у протеклом периоду, које су поднели Недељко Митић, Анђел Чибуквић и Мирјана Вељковић. Затим је утврђен алтернативни план стручних активности на терену – од Луковске бање до Вратне, а јубиларна петнаеста Школа лековитог биља у овој години биће одржана у селу Илино код Бољевца.

Скупштина „Мелисе“ изабрала је и ново руководство: нови председник је Бранислав Дервишевић, доскорашњи новинар Радио Зајечара, сада пензионер, а за његовог заменика изабрана је др Јаворка Виденовић.

Бранислав Дервишевић

М. С.

БЕОГРАД

Заједно је лакше

Удружење пензионисаних радника ЈКП Београдски водовод и канализација, у склопу обележавања значајних датума и празника, обележило је и Међународни дан жена. Скромну свечаност организовали су сами пензионери прикупљањем добровољних новчаних прилога, као и „прилога“ из богатог кулинарског искуства вредних чланица.

Поред тога, настављена је успешна сарадња са Удружењем пензионера месне заједнице Винча – били су гости на прослави Светог Трифуна, крсне славе винчанских пензионера виноградара, и заједно са њима на Сланинијади у Качареву. На основу тих досадашњих искустава пензионисани комуналци су констатовали да је у овим временима лакше и корисније организовати заједничке излете удружења ради максималне попуне закупљених аутобуса, па ће и у наредном периоду наставити са том праксом.

М. К.

ГРОЦКА

Свечани празник

Скоро сваке године Организација инвалида рада Гроцка са својим члановима обележава Међународни дан жена, 8. март. Тако је и овога пута празник свечано обележен у ресто-

рану „Тројка“, а осим чланова организације прослави су присуствовали и чланови удружења са општине Звездара.

Радмила Милошевић, председница Извршног одбора ОО инвалида рада Гроцка, гошћама је честитала празник, а затим су све чланице добиле по саксију цвећа. Уз свечану вечеру, песму и игру, пензионери са Звездаре дружили су се у најбољој атмосфери.

Р. М.

ПЕТРОВАЦ НА МЛАВИ

Весело у „Конаку“

Удружење пензионера општине Петровац на Млави, као што то чини сваке године, и овога пута окупило је велики број пензионера 7. марта у ресторану „Конак“ да обележе и прославе Дан жена.

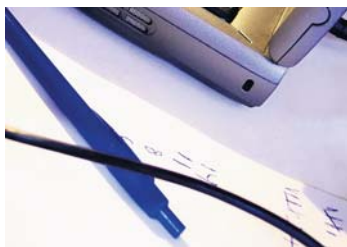

Приређен је пригодан програм у коме су чланице Удружења извеле сплет староградских игара. Госте је поздравио Слободан Рајић, председник Удружења, који је женама уручио по цвет као симбол поштовања и љубави.

Дружење до касно у ноћ протекло је у лепој и веселој атмосфери.

С. Р.

ПИШИТЕ НАМ

Драги читаоци,

Ово је простор намењен Вашим писмима. Пишите нам шта Вам се у нашем и Вашем листу допада, а шта би могло да буде боље, шта бисте волели да прочитате или да саопштите другим читаоцима.

Адреса је Булевар уметности 10, 11070 Београд, или електронском поштом, на glasosiguranika@pio.rs

Боље у селу радити, него у граду седети

Читам Ваш, а уједно и свој лист, и јако ми се допада, тако да једва чекам да стигне следећи да га неколико дана полако ишчитавам од корица до корица. Свиђа ми се што за свачију душу и проблем има понешто да се прочита, и лепо и поучно. Највише волим да читам о дружењима пензионера, о њиховим путовањима и о томе шта су где видели и које су све манастире обилазили.

Према нашој земљи је мајка природа била јако дарожљива, па природних лепота има у свим крајевима, само људима то није било довољно, већ су се одселили у градове, жељни градског живота, да живе у станчићима у зградама, а остављали су онолике куће и имања да пропадају. Изгледа да ће ипак доћи време да по тим градовима више немају шта да траже јер нема посла, па ће морати да се врате овде одакле су и отишли. А овде код нас, у

Смиловцу, а верујем и многим другим селима, има свега, само треба мало радити па ће бити још и више. Сматрам да је боље радити на селу него да се седети у граду где нема посла, а човеку од рада не може ништа да

нашкоди, може само и здравији да буде и више да има, да не брине за основне ствари за живот.

У нашем Смиловцу, који припада општини Ражањ, на срећу има још доста људи, доста деце, има породица са по троје и четворо деце па нам је основна, четвороразредна школа пуна као кошница што је, сматрам, врло важно за будућност села, поготово од када је и асфалт стигао на наше улице, о чему сам већ писао.

Желим Вам успех у даљем раду и убудуће ћу јављати новости из Смиловца.

С поштовањем,

Радан Радивојевић, село Смиловац

Некад и сад

Утврђивање минималних надница

Уредба о утврђивању минималних надница, закључивањем колективних уговора, помирењу и арбитражи од 12. фебруара 1937. године, коју је донео г. министар социјалне политике и народног здравља по одобрењу министарског савета на основу члана 88, тачке 1 Финансијског закона за 1936/37. годину, представља најзначајнији преокрет у социјалној политици наше државе која је том Уредбом први пут законском снагом загарантовала радницима право на одређену минималну награду за њихов рад.

Краљевска влада је тиме прогласила довољно и праведно награђивање рада као еминентан државни интерес, а старање за праведно регулисање радних односа као своју прворазредну дужност, онако како ту дужност схваћају данас најнапредније државе.

Поред овог принципијелног значаја, Уредба о утврђивању минималних надница од прворазредне је важности и за само радничко осигурање.

(Средишњи уред за осигурање радника у Загребу, 1937, Загреб)

Минимална зарада

Према одредбама Закона о раду, минимална зарада се исплаћује према утврђеном износу по часу у месецу у ком се врши исплата. У складу са чланом 112 Закона о раду, утврђена је надлежност Социјално-економског савета Републике Србије за утврђивање висине минималне зараде, уз обавезу да се нарочито узму у обзир следећи параметри – трошкови живота, кретање просечне зараде у Републици, егзистенцијалне и социјалне потребе запосленог и његове породице, стопа незапослености, кретање запослености на тржишту рада и општи ниво

економске развијености Србије. Законом је предвиђено да се минимална зарада утврђује по радном часу, за период од најмање шест месеци. Социјално-економски савет је за период април 2012 – фебруар 2013. утврдио износ од 115 динара (нето) по радном часу, а Влада Србије је одлучила да се тај износ примењује до краја године. Пре тога је минимална зарада била 102 динара по сату.

Примера ради, за период јануар – јун 2009. године тај износ је био 87 динара по радном часу, док је још за период јул – децембар 2005. године био утврђен износ од 41 динара по радном сату. Раније, Законом о раду који је био на снази од 21. 12. 2001. до 23. 3. 2005. године било је предвиђено да минималну зараду утврђују споразумно Влада Републике Србије, репрезентативни синдикат и репрезентативно удружење послодаваца, организовани за територију Републике Србије, у складу са законом.

Ј. О.

Инвалидност и бенефицирани стаж

? Љубомир Алексић, Алексинац: Имам 53 године и 30 година радног стажа до 20. 2. 2013. године. Запослен сам као инвалидно дете, због последица дечје парализе, са одговарајућом документацијом коју прилажем. Да ли имам право на бенефицирани стаж од почетка рада по Закону о ПИО, чл. 58? Да ли је предузеће требало додатно да уплаћује стаж за моје бенефиције, ако имам право на бенефиције, или то иде по закону? Провером у листингу радног стажа видим да ми није евидентирана бенефиција. Да ли то може да се евидентира накнадно и под којим условима? У Филијали Врање су ми рекли да је предузеће требало додатно да уплаћује за бенефицирани стаж. Да ли је то тачно?

Одговор: Према документацији коју сте приложили види се да Ви имате телесно оштећење 80 одсто, и то унето у радни однос. То значи да се све време Ваш рад бенефицира са степеном увећања 12/15 по Закону о ПИО и за овај стаж са увећаним трајањем није потребно платити додатне доприносе за ПИО. Овај стаж се обрачунава приликом остваривања права из ПИО. За сада Ви са 30 година стажа имате право на снижење старосне границе за седам година, што није довољно за остварива-

ње права на старосну пензију, а немате ни довољно година живота да бисте имали право на снижење старосне границе. Такође, немате ни 40 година стажа осигурања са бенефицијом 12/15 рачунајући 30 година стажа осигурања. Све ово важи само за старосну пензију, али не и за инвалидску, те ако сматрате да испуњавате законске услове, односно ако би орган вештачења по Вашем захтеву одлучио да код Вас постоји потпун губитак радне способности, могли бисте да остварите ово право.

Пензија под посебним условима

? Сафет Тигањ, Зајечар: Имам 54,5 године живота. Од 1985. до 1989. године радио сам као цивилно лице у Територијалној одбрани. Од 15. 2. 1989. године сам се активирао у професионалној војној служби, где се и данас налазим. Имам укупно 34 године и 4 месеца радног стажа, од тога је ефективни стаж 27 година и 10 месеци, а бенефицираног радног стажа имам укупно 6 година и 4 месеца. Прочитао сам да лице које у 2013. години напуни 53 године и 6 месеци живота, а има стажа осигурања 21 годину и ефективно проведено време на радном месту на коме се стаж увећава, испуњава услове за старосну пензију под посебним условима. Да ли имам право на пензију и шта треба даље да радим по питању документације да бих то право остварио?

Одговор: Према подацима које сте изнели у питању, Ви испуњавате услове за одлазак у пензију под посебним условима у 2013. години, и даље. Оно што је потребно нагласити јесте да у тренутку престанка запослења треба да имате статус лица из чл. 42 Закона о ПИО, као и да Вам запослење мора престати са остварењем права на пензију, тј. због пензионисања, а не из неког другог разлога. Решење о престанку војне службе издаје Персонална управа Војске Србије, на предлог Министарства одбране. Ваша војна пошта предлог упућује Министарству одбране, што значи да је полазна тачка Ваша војна пошта, где ћете добити и сва остала детаљна упутства о подношењу захтева за пензионисање.

сања, а не из неког другог разлога. Решење о престанку војне службе издаје Персонална управа Војске Србије, на предлог Министарства одбране. Ваша војна пошта предлог упућује Министарству одбране, што значи да је полазна тачка Ваша војна пошта, где ћете добити и сва остала детаљна упутства о подношењу захтева за пензионисање.

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Весна Вићентијевић

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање

Породична пензија за удову

? Стана Силевестровић, Лежимир: Рођена сам 6. 4. 1964. године, муж ми је умро 17. 4. 2009. године, што значи да сам у моменту смрти супруга имала 45 година живота. Подносила сам захтев исте године за породичну пензију и тад сам одбијена уз образложење да немам 47 година и 6 месеци живота. Сада ме интересује да ли ћу остварити породичну пензију и када. Напомињем да никад нигде нисам била у радном односу.

Одговор: Према Закону о ПИО који је тренутно на снази, Ви још не испуњавате услов за остваривање права на породичну пензију. Како сте у моменту смрти супруга имали 45 година живота, закон Вам гарантује да ћете када навршите прописане године живота моћи да остварите своје законско право. Ове, 2013. године за удову је потребно да има 51 годину живота, али Ви ове године пуните тек 49 година. Право на породичну пензију моћи ћете да остварите тек

2016. године када навршите 52 године и 6 месеци живота, тачније 6. 10. 2016. године. Ово све под претпоставком да се прописи у овом смислу не мењају, као и да су испуњени законски услови на страни Вашег покојног мужа, тј. да је он за живота остварио минимум пет година и више стажа осигурања, што вероватно није спорно, јер сте захтев за породичну пензију већ подносили и проблем је био само у Вашим годинама живота.

Снижавање старосне границе

? Драган Шћопић, Бор: Рођен сам 10. 6. 1958. године. Радни век сам провео у РТБ Бор – Топионица, од 5. 10. 1978. до 31. 10. 2006. године, када сам добио отказ као технолошки вишак. Цео радни стаж ми је био бенефициран. По престанку радног односа обратио сам се борској филијали ПИО да ми се утврди укупан радни стаж. Са тим решењем сам отишао да ми кажу када испуњавам услове за пензију и добио одговор да је то 2012. године. Када сам им се прошле године поново обратио, рекли су ми да се закон променио и да су ми од признатих 10 година на старост скинули четири године, што ми никако није јасно. Када ћу испунити услове за пензију?

Одговор: Сви подаци које наводите у писму су потпуно тачни, као и информације које сте добили у Филијали ПИО у Бору. У време када Вам је донето решење о стажу важиле су прописи по којима је могла да Вам се снизи старосна граница за 10 година, и да су ти прописи остали на снази Ви бисте испу-

нили услове за старосну пензију 2013. године. Међутим, прописи су измењени од 1. 1. 2011. године, те по измењеном чл. 20 Закона о ПИО Вама може да се снизи старосна граница само за шест година. То практично значи да Ви услове за пензију испуњавате када навршите 59 година, а то је 10. 6. 2017. године.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВИЧИЋ	ВЕСЛАЧИ У ЧАМЦУ ЈЕДНОСЕДУ	ВРХ КУЛЕ, ЗВОНИК	ЕГИПАТСКИ СВЕТИ БИК	ЛАКО ЛОМЉИВ	СИМБОЛ ЛИТИЈУМА	ДВОРИШТЕ (ТУР)	ВЛАСНИК РАНЧА (МН.)
РАДНИК У ФАБРИЦИ СТАКЛА							
ВРСТА БИЉКЕ ЖАРЊАЧА							
ВРСТА МИНЕРАЛА					13. И 16. СЛОВО ГРАД У СРБИЈИ		
ГРАД У МАРОКУ				БЕЗВРЕДНО ДЕЛО ГРАД У НЕМАЧКОЈ			
10. И 17. СЛОВО ЋИРИЛИЦЕ			ФАРБА (МН.) ГУША, ШИЈА				
СИМБОЛ СУМПОРА		МЕСТО У ИСТРИ ДРЖАВНО УПРАВЉАЊЕ					
ТОВАР						ОЗНАКА ИТАЛИЈЕ ПРАВОСЛ. ЦРКВЕ. КЊИГА	
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ИНДИ. НАР. У КОЛУМБИЈИ ТЕЧНОСТ ИЗ КРВИ						ДРЖАВНА ДАЖБИНА
ТРАБАНТ, ПРАТИЛАЦ							
ОЗНАКА ЕГИПТА			РОМАН ЕМИЛА ЗОЛЕ СМЕР У УМЕТНОСТИ				
ГЛАВНИ ГРАД ИТАЛИЈЕ				ОПОНАШ. УДАР. У СТАКЛО СКИДАТИ ТРЕСЕЊЕМ			
ПРТЉА, ЧВОР					КЛУБ СТУДЕНАТА СТАЈА, МАГАЗА		
ДЕЦИМАЛНИ ДЕО ЛОГАРИТМА							
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	МУШКО ИМЕ МЕРА ЗА ПАПИР						НАЈВЕЋА ФИЛМСКА НАГРАДА
ОЗНАКА ЗА ТОНУ		ДЕО ГРУДИ ЖЕНСКО ИМЕ					
ИМЕ ША- ХИСТКИЊЕ МАРИЋ						ОЗНАКА ЗА СЕВЕР ИМЕ ГЛУМИЦЕ САМС	
ОСНОВА ТЕМЕЉА					ЕКВАСКИ (СКР) ИНИЦИЈАЛИ ШАХИСТЕ ЛАСКЕРА		
ЦРКВЕНО ПРОКЛЕТ- СТВО							
ВОДИЧ КАМИЛА							

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА: страмин, рвати, е, ђована, ареница, н, најам, д, аса, е, ро, тур, аструми, гумара, одизање, јана, ит, е, арета, вп, амин, иритис, ћ, пиреј, ве, а, у, баритон, отилија, рата, ак

Брана Никוליћ

(X)уморне мисли

Не правимо више магловите планове, већ чврсто ослоњене на наду.

Законе можемо да поштујемо, али не морамо. Демократија је за нас широк појам.

Неки мудрац је рекао: пут до себе води кроз цео свет. Ко да не залута?!

Нема разлога за журбу! Време од памтивека ради за нас – повећава нам животно искуство.

СТИЖЕ ПРОЛЕЋЕ, НЕМА ВИШЕ МЕЊАВЕ, МРАЗА, МАГЛЕ... ЕТО КАКО СЕ НА БРДОВИТОМ БАЛКАНУ ЛАКО СТИЖЕ У БАЈКУ!

Гужву у превозу праве само ђаци, радници и пензионери. Због три групе грађана испашта цело друштво.

Прешао сам са млека на вино. Боље да умрем као Краљевић Марко него као сека-Перса.

Витомир Теофиловић

Из шупљег у празно

Шта вреди што је пут прав када смо навикли да хватамо кривине.

Наша криза је евергрин, хоћу да кажем вечна.

Нашла ме је вољена. Био сам изгубљен случај.

Страсно су се љубили као две птице на грани. А онда је грана пукла.

Он је визионар. Увек иза обећаног брда има ново брдо.

И бескућници имају могућност да спавају у хотелу са више звездица, под ведрим небом.

Једино игре на срећу могу да реше моју финансијску несрећу.

Докторе, свака вам част. То је једина част коју могу да вам дам за моје успешно лечење.

Радивоје Јевтић Јенки

Миленко Косановић

Да ли сте знали ...

– да је са својих 828 метара и 160 спратова Бурџ кула у Дубаију највиша зграда на свету? У њој живи око 25.000 људи, који се свакодневно возе неким од 57 лифтова. Изградња Бурџ куле коштала је укупно 1,5 милијарду долара, а колико је она висока говори и податак да је на врху температура ваздуха за шест степени нижа у односу на приземље.

– да је, ако се пореди површина корисног простора, Боингова фабрика у Еверету, у америчкој држави Вашингтон, највећа зграда на свету? Она заузима површину од 398.000 квадратних метара.

– да је Метропол Парасол у Севиљи највећа дрвена грађевина на свету и истовремено највећи објекат који је првенствено спојен лепком? Овај

нови симбол Севиље, отворен прошле године, дугачак је 150, широк 75 и висок 28 метара, а садржи музеј, пијачу, трг, ресторан и шеталиште на крову. За спајање његових делова коришћена је нова формула лепка која појачава његову ватроотпорност на око 176 степени Целзијуса.

– да се у Манили, Филипини, гради највећа покривена

арена на свету са 50.000 места за седење? Арена је пројектована тако да се може додати још 50.000 седећих места када постоји потреба за повећањем капацитета. Иако има првенствену функцију да угости велике црквене скупове, она ће служити и као дом за разноврсне спортове и концерте.

– да се у Дубаију налази и највећи тржни центар на свету? Овај тржни центар, који се простира на 1.124.000 квадратних метара, није предвиђен само за шопинг – комплекс садржи и клизалиште на леду, ски стазе, биоскоп и огроман акваријум.

– да се од десет највиших зграда у Србији шест налази у Београду?

Прва по висини је зграда Ушће (141 метар), коју прате Генекс кула (115 метара) и Београђанка (101 метар).

Мисаоне направе

Помирила сам се са чињеницом да је истина само плод маште.

Смех је лек за оне који су се разболели од подсмеха.

Перо сатиричара личи на пргаво настројену алатку.

Није свака хартија за писање, већ само она која трпи све.

Кренули смо према суду по правду, али је полиција спречила ову акцију.

Сва његова дела одштампали су судски дактилографи.

Свако треба да је помало затворен док је на слободи.

Ловостај на крупне рибе траје целе године.

Непристрасним лажирањем утврђује се која је страна у праву.

Свој положај сматрајте безизлазним док траје реновирање лавиринта.

Трговина људима? Код нас је избор ове робе веома оскудан.

Доктори политичких наука тврде да држави није добро.

Штрајк глађу је завршен када су штрајкачи почели да мисле својим желуцем.

Вукосава Денчић

Дејан Палаковић

Посејане мисли

Били би ми паметнији, али у памети као и у животу треба имати меру.

Верујем у бога и у боље сутра, али ме брине што ни једно од то двоје нисам видео.

Можда он јесте контроверзни бизнисмен, али је у обе верзије криминалац.

Љубав му није узвраћена. Воли новац али новац не воли њега.

Он је интернационалац! Крао је по свим европским земљама.

Пошто је хумор лек, а ја се смејем сваког дана, то значи да се свакодневно кљукам лековима.

Ми смо на неудобном европском путу. Колико ли су тек лоши остали путеви нижег ранга?!

Зашто бушим уши? Да ми буду шупље, тако да на једно уђе, а на друго изађе оно што сам чуо.

Потрошачка корпа запослених је све мања. Пензионери су одавно прешли на корпицу.

Нису прављене грешке са несагледивим последицама. Сагледавамо их сваки дан.

Сам му се делимично остварио. Сањао је да постане богат човек, а постао је богат нечовек.

Невен Шијаков